

Zottegem – Faliestraat
juni - augustus 2020
F. DE KREYGER, S. GENBRUGGE & J. HOORNE

DL&H-nota

Colofon

Project
Zottegem Faliestraat
Nota, archeologienota ID11811

Uitvoerder:
De Logi & Hoorne bv
Canadezenlaan 1A
9991 Adegem
BTW BE 0845.028.465 RPR Gent
www.dl-h.be

Auteurs:
Frederik De Kreyger
Sebastiaan Genbrugge
Johan Hoorne

DL&H Archeologienota
© 2020 – De Logi & Hoorne bv

Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van De Logi & Hoorne bv

Inhoud

DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN	5
Abstract	5
Hoofdstuk 1: Landschappelijk bodemonderzoek	5
1. Beschrijvend gedeelte	5
1.1. Administratieve gegevens	5
1.2. Onderzoeksopdracht	7
1.2.1. Vraagstelling	7
1.2.2. Randvoorwaarden	7
1.3. Onderzoeksstrategie en –methode	7
2. Assessmentrapport	7
2.1. Resultaten boringen	7
2.1.1. Lithologie	7
2.1.2. Bodemgenese	7
2.2. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	7
2.3. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	8
2.4. Synthese	10
2.5. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek	11
2.6. Samenvatting	11
Hoofdstuk 2: Proefsleuvenonderzoek	13
1. Beschrijvend gedeelte	13
1.1. Administratieve gegevens	13
1.2. Onderzoeksopdracht	13
1.2.1. Vraagstelling	13
1.2.2. Randvoorwaarden	14
1.3. Onderzoeksstrategie en -methode	14
1.3.1. Motivering	14
1.3.2. Onderzocht gebied in cijfers	17
1.3.3. Vondstselectie en staalname	17
1.3.4. Organisatie en gebruikte materialen	17
1.3.5. Motivering afwijkingen op voorziene strategie	18
1.3.6. Inbreng geconsulteerde specialisten en wetenschappelijk advies	18
2. Assessmentrapport	21
2.1. Methoden, technieken en criteria	21
2.2. Aardkundige opbouw	21
2.2.1. Aardkundige eenheden	21
2.2.2. Geomorfologie	22
2.2.3. Profieltekeningen en beschrijvingen	24
2.3. Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	24
2.3.1. Stratigrafische opbouw van de archeologische site	24
2.3.2. Het sporenbestand algemeen	24
2.3.3. De sporen per zone	24
2.3.4. Sporen per categorie	28
2.3.5. Sporen per periode	28
2.4. Assessment van de vondsten	28
2.5. Assessment van de stalen	30
2.6. Conservatie-assessment	30
2.7. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	30
2.8. Confrontatie met eerder uitgevoerd vooronderzoek	30
2.9. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	31
2.10. Synthese	35
2.11. Samenvatting onderzoek	36

3. Bibliografie	39
4. Bijlagen	39
4.1. Boorlijst en beschrijvingen	39
4.2. Sporenlijst	40
4.3. Fotolijst	40
4.4. Referentieprofielen	41
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	43
1. Gemotiveerd advies voor het al dan niet moeten nemen van maatregelen	43
1.1. Volledigheid uitgevoerde onderzoek	43
1.2. Bepaling van de maatregelen	43

DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN

Abstract

Het plangebied, gelegen aan de Faliestraat in Sint-Maria-Oudenhove (Zottegem), heeft een oppervlakte van 2930m² waarop momenteel een bestaand zorgcentrum staat. Tussen de straatkant en het gebouw zal een nieuw complex komen. Wanneer dit nieuwe zorgcentrum af is, zal het oude gebouw worden afgebroken. Voor de goedkeuring van de omgevingsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen diende een archeologienota bijgevoegd te worden.

Op basis van de bekrachtigde archeologienota (ID11811) diende een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject te worden uitgevoerd op 2116m² van het terrein. Over het algemeen kon worden aangenomen dat het projectgebied binnen een archeologisch interessante zone ligt. Het landschappelijk bodemonderzoek (2020F88), uitgevoerd op 10 juni 2020 bood indicaties dat het terrein een serieuze verstoring kende. Het proefsleuvenonderzoek, uitgevoerd op 20 augustus 2020, bevestigde dit vermoeden en leverde geen significante sporen of vondsten op waardoor geen bijkomend onderzoek geadviseerd wordt.

HOOFDSTUK 1: LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

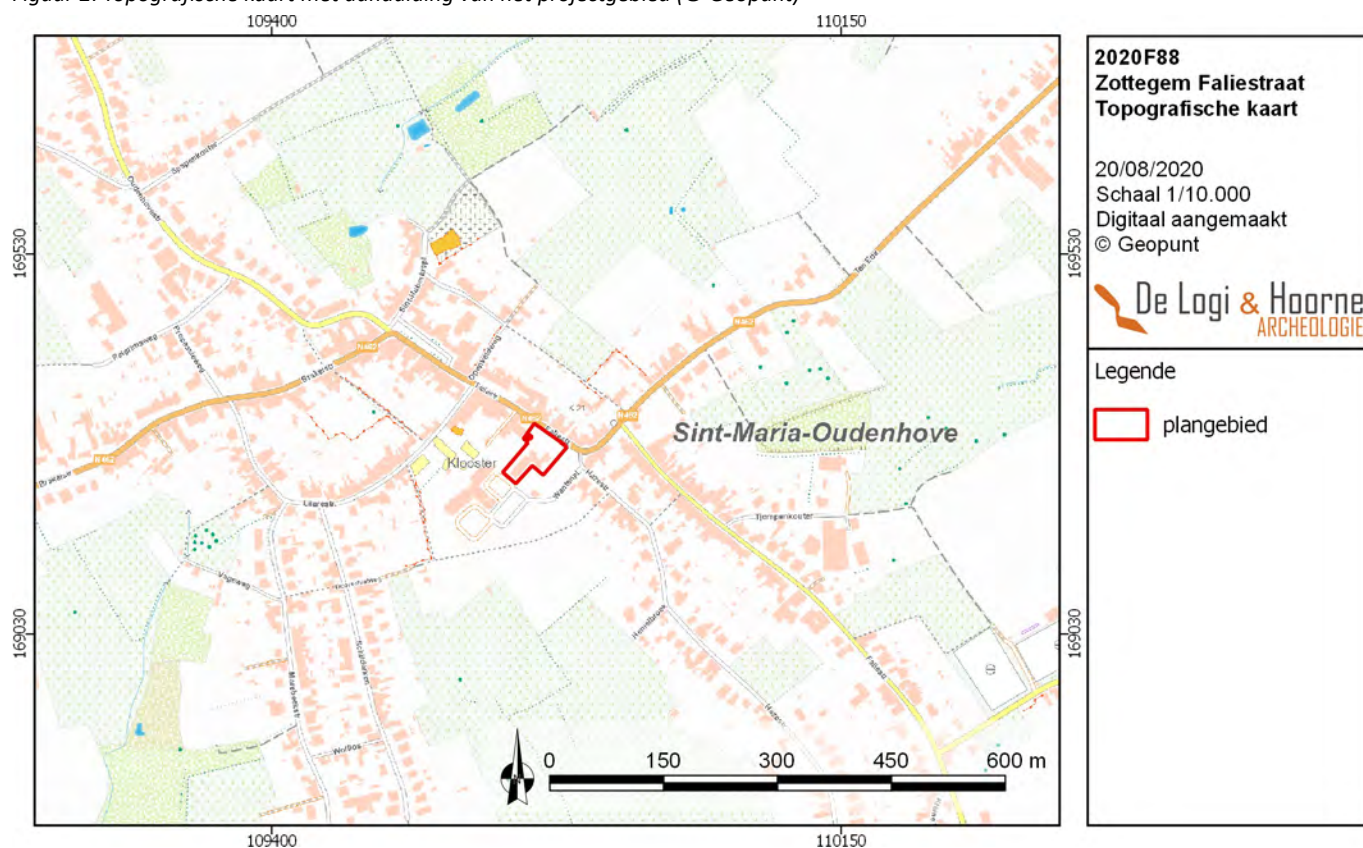
1.1. Administratieve gegevens

Projectcode:	2020F88
Sitecode:	ZAF-KAN-18
Nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Zottegem (Sint-Maria-Oudenhove), omsloten door de Faliestraat, het Wantenplein en de Lilarestaat.
Bounding box (Lambert 72):	punt 1: min. X: 109704,36; max. Y: 169306,89 punt 2: max. X: 109789,10; min. Y: 169228,38
Kadaster:	Zottegem, Afdeling 6 (Erwetegem), Sectie D: perceelsnummer 300F
Oppervlakte plangebied:	2930m ²
Oppervlakte percelen:	3555m ²
Termijn uitvoering boringen:	10 juni 2020
Termijn uitvoering rapportage:	10 juni 2020
Betrokken actoren en specialisten:	Sebastiaan Genbrugge (assistent-aardkundige); Frederik De Kreyger (Erkend archeoloog); Johan Hoorne (zaakvoerder erkend archeologisch bedrijf)
Wetenschappelijke advisering:	niet van toepassing
Kadasterkaart:	figuur 1
Topografische kaart:	figuur 2

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

Doel van dit landschappelijk bodemonderzoek is om na te gaan wat het archeologisch potentieel is van het projectgebied en wat de impact van de werken hierop is.

Vraagstellingen die aan bod komen bij dit landschappelijk bodemonderzoek zijn onder meer:

- Wat is de bodemopbouw binnen dit projectgebied?
- Zijn er begraven loopoppervlakken of bewaarde niveaus die enig potentieel bezitten ten aanzien van archeologische kennisvermeerdering?
- In welke mate is de bodem bewaard? Is er sprake van verstoring/erosie? Zo ja, hoe diep reikt deze?

1.2.2. Randvoorwaarden

Voor het landschappelijk booronderzoek zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

1.3. Onderzoeksstrategie en –methode

Op basis van het bureauonderzoek (Archeologienota ID 11811) werd een boorplan opgesteld voor een landschappelijk bodemonderzoek in dit projectgebied. In het projectgebied werden drie boringen uitgezet en uitgevoerd op woensdag 10 juni 2020, gelijkmatig verspreid over het projectgebied om een regelmatige dekking te bekomen. De boringen werden uitgevoerd tot ca. 1,2m. Het sediment uit de boringen werd stratigrafisch uitgespreid op een zwarte plastic en beschreven en geregistreerd door een assistent-aardkundige.

2. Assessmentrapport

2.1. Resultaten boringen

2.1.1. Lithologie

Bij zo goed als alle bodemprofielen wordt geobserveerd dat deze volledig zijn opgebouwd uit een en dezelfde lithologische eenheid. Volgens de beschikbare informatie uit de quartair geologische kaart kan deze eenheid worden geïdentificeerd als siltige, eolische afzettingen uit het Weichseliaan, al dan niet in combinatie met hellingsafzettingen. Binnen het projectgebied kenmerkt deze eenheid zich als een droog en lemig sediment met een homogeen bruinbeige of lichtbruine - donkerbruine kleur. Boring B1 wijkt af van het beeld. Deze noordwestelijke zone bleek al ernstig aangetast door antropogene ingrepen zodat boren dieper dan 0,2m onmogelijk was. De top laag is hier sterk gecompacteerd en zit vol met bouwpuin.

2.1.2. Bodemgenese

De bodemgenese toont eveneens een vrij uniform beeld voor het gehele projectgebied. Kenmerkend hiervoor is het voorkomen van een verbruinings- en/of verweringshorizont. Deze B-horizont ligt in het projectgebied stevast onder een dunne tot zeer dunne ploeglaag, wat doet vermoeden dat het gaat om een reeds antropogeen beïnvloede bodem. De homogene kleur, de (bak)steenfragmenten en mortelstukjes en het quasi ontbreken aan organisch materiaal doorheen deze horizont lijken te wijzen op een afwezigheid van bioturbatie (dierlijke activiteit en/of doorworteling). Deze bodem werd vastgesteld in boringen B2 en B3. In boring B1 kon geen duidelijk informatie over de profielontwikkeling vergaard worden gezien boren hier niet mogelijk was door antropogene verstoring. Ter hoogte van boring B3 werd wel een iets dikkere ploeglaag vastgesteld. Het gaat hier waarschijnlijk om een lokaal beter bewaarde bodem.

2.2. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

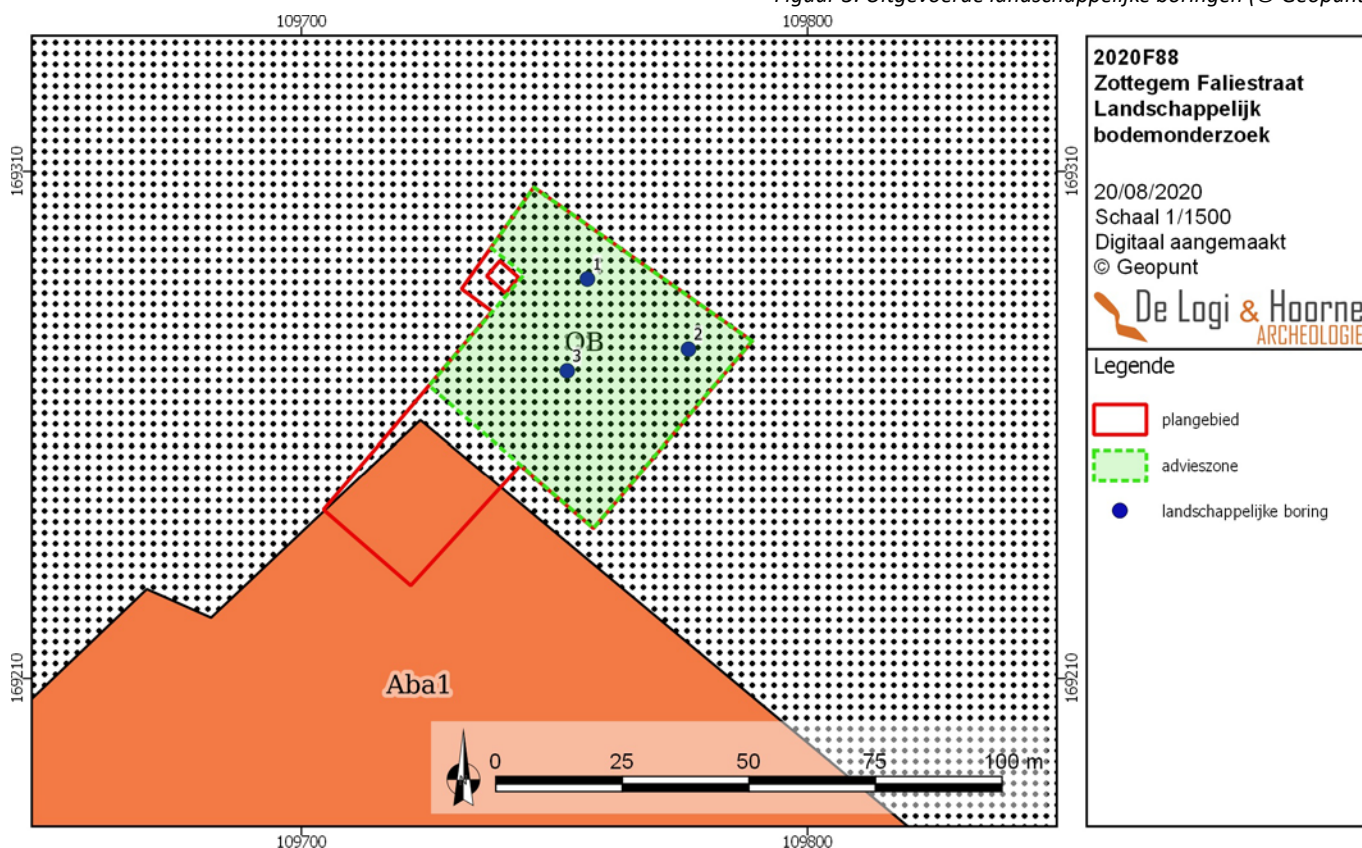
De geobserveerde bodemprofielen schetsen een vrij uniform beeld van de bodemopbouw van het projectgebied. De bodem is ter hoogte van de C-horizont opgebouwd uit Weichseliaan eolische siltige afzettingen. Gezien de landschappelijke positie van het onderzoeksgebied (i.e. gelegen op de topzone van een siltige opduiking) gaat het hoogstwaarschijnlijk om eolische afzettingen, die reeds deels zijn weggeërodeerd, waarbij de oppervlaktehorizonten (grotendeels) verdwenen zijn, dit leunt eveneens aan bij het nabijgelegen bodemtype Aba1 (droge leembodem met textuur B-horizont). De bovenste meter van de boringen vertoont echter telkens duidelijke antropogene invloeden, zoals (bak)steenfragmenten en mortelfragmenten en een mogelijks verbruiningshorizont en/of verweerde B-horizont. In deze afzettingen ontwikkelde zich een Ap/Bt of Bw/C – horizont. Het bodemprofiel laat zich typeren als een sequentie bestaande uit een dunne tot heel dunne (afgetopte) ploeglaag, daaronder een textuur B-horizont, waarbij reeds klei-

accumulatie aanwezig is (Bt-horizont) of een mogelijke *in situ* verweerde B-horizont (Bw-horizont). Daaronder bevindt zich de kalkrijke en originele leem (C-horizont). Er dient opgemerkt te worden dat tijdens het veldwerk de bovengrond lokaal enorm gecompacteerd bleek te zijn, waardoor bij boringen B1 en B2 meerdere pogingen werden ondernomen. Op een ruimere schaal kunnen de resultaten van de boringen en de kenmerken van het projectgebied binnen het landschappelijk kader worden bekeken. Het projectgebied bevindt zich op een droge en siltige opduiking binnen het Schelde-Denderinterfluvium en ten noorden van de Zwalmvallei. Deze vallei kenmerkt zich als een asymmetrische vallei, typisch voor de Vlaamse Ardennen, met de Zwalm als centrale waterloop, binnen een systeem van kleine valleitjes met brongebieden. Binnen deze vallei wisselen bossen, graslanden, open akkergebieden en kleine landschapselementen elkaar af. Op de hogere delen worden vaak akkercomplexen voorzien. Ter hoogte van het onderzochte projectgebied bevindt zich echter een bodem die aan duidelijke antropogene invloeden onderhevig is geweest, waarbij de eerste meter onder het maaiveld grondig verstoord werd.

2.3. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

In het kader van eventueel verder archeologisch onderzoek dient een synthese te worden gemaakt naar de verwachting van archeologisch erfgoed. De kans op het aantreffen van gaaf bewaarde *in situ* vindplaatsen van steentijd vondstenconcentraties wordt voor dit projectgebied laag ingeschat. Uit het landschappelijk bodemonderzoek wordt duidelijk dat het huidige bodemprofiel een relatief dunne ploeglaag bezit over het gehele projectgebied. Dit werd deels veroorzaakt door erosieve processen zoals antropogene activiteiten en laat zich met andere woorden kenmerken door een matige tot ongunstige bewaring. De dunne ploeglaag (ca. 0,06m tot maximaal 0,18m) was hier overigens (grotendeels) verdwenen. Potentieel aanwezige steentijdclusters zullen dan ook grotendeels in de ploeglaag zijn opgenomen. De bovenste meter van het profiel vertoont eveneens duidelijke antropogene invloeden, die een versturende invloed hebben uitgeoefend op de bodem. Verder waren er ook geen aanwijzingen voor begraven, goed bewaard looppniveaus. Wat de jongere periodes betreft, kan de aanwezigheid van archeologische sporenconcentraties niet met zekerheid worden uitgesloten. Onder de antropogene verstoring kunnen archeologische sporenconcentraties nog voorkomen, hetzij vermoedelijk enkel diepe sporen.

Figuur 3: Uitgevoerde landschappelijke boringen (© Geopunt)

Figuur 4: Registratie van de boringen

Figuur 5: Landschappelijke boring 1

Figuur 6: Landschappelijke boring 2

Figuur 7: Landschappelijke boring 3

2.4. Synthese

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- *Wat is de bodemopbouw binnen dit projectgebied?*

De bodemopbouw kan worden samengevat als een bodem met een dunne tot zeer dunne antropogene ploeglaag waaronder zich een antropogeen verstoorde en/of verweerde B(t)-horizont bevindt. Deze horizont ligt op zijn beurt bovenop het moedermateriaal (C-horizont). Deze bodem ontwikkelde zich in overwegend eolische siltige afzettingen uit het Weichseliaan. In het noordwesten van het projectgebied worden sterk verstoorde zones aangetroffen. Boren was hier onmogelijk door de aanwezigheid van een ondoordringbaar (baksteen)pakket.

- *Zijn er begraven loopoppervlakken of bewaarde niveaus die enig potentieel bezitten ten aanzien van archeologische kennisvermeerdering?*

Nee, in de bodemprofielen werd nergens een begraven loopniveau geobserveerd met enig potentieel voor archeologisch erfgoed. De bodem in de huidige top van het loopoppervlak is vlakdekkend (en tot op ten minste 1m diepte) verstoord en deels weggeërodeerd waardoor potentieel aanwezige steentijdartefactenclusters grotendeels in de ploeglaag zullen zijn opgenomen of verdwenen zijn onder invloed van de antropogene verstoringen. Voor archeologische sporenconcentraties bezit het gebied nog steeds enig potentieel, hetzij enkel voor diepe sporen waarvan de verstoring enkel de bovenste 1m vernietigd zou hebben.

- In welke mate is de bodem bewaard? Is er sprake van verstoring/erosie? Zo ja, hoe diep reikt deze?

De bodem is eerder matig tot slecht bewaard. De belangrijkste reden hiervoor is de sterke mate van een duidelijke antropogene impact wat lokaal leidde tot een aftopping van het oppervlaktehorizonten van de bodem. Hieronder komt eveneens een verstoorde en/of verweerde B-horizont voor.

2.5. Afweging noodzaak en motivering verder onderzoek

Na de uitvoering van een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek op het terrein, is duidelijk dat geen verder archeologisch booronderzoek noodzakelijk is. Om na te gaan of er archeologische sporen binnen het plangebied aanwezig zijn, wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Het landschappelijk bodemonderzoek geeft aan dat er geen complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Indien bij het proefsleuvenonderzoek nog steentijdartefacten aangetroffen worden, kan overwogen worden om een waarderend archeologisch booronderzoek uit te voeren.

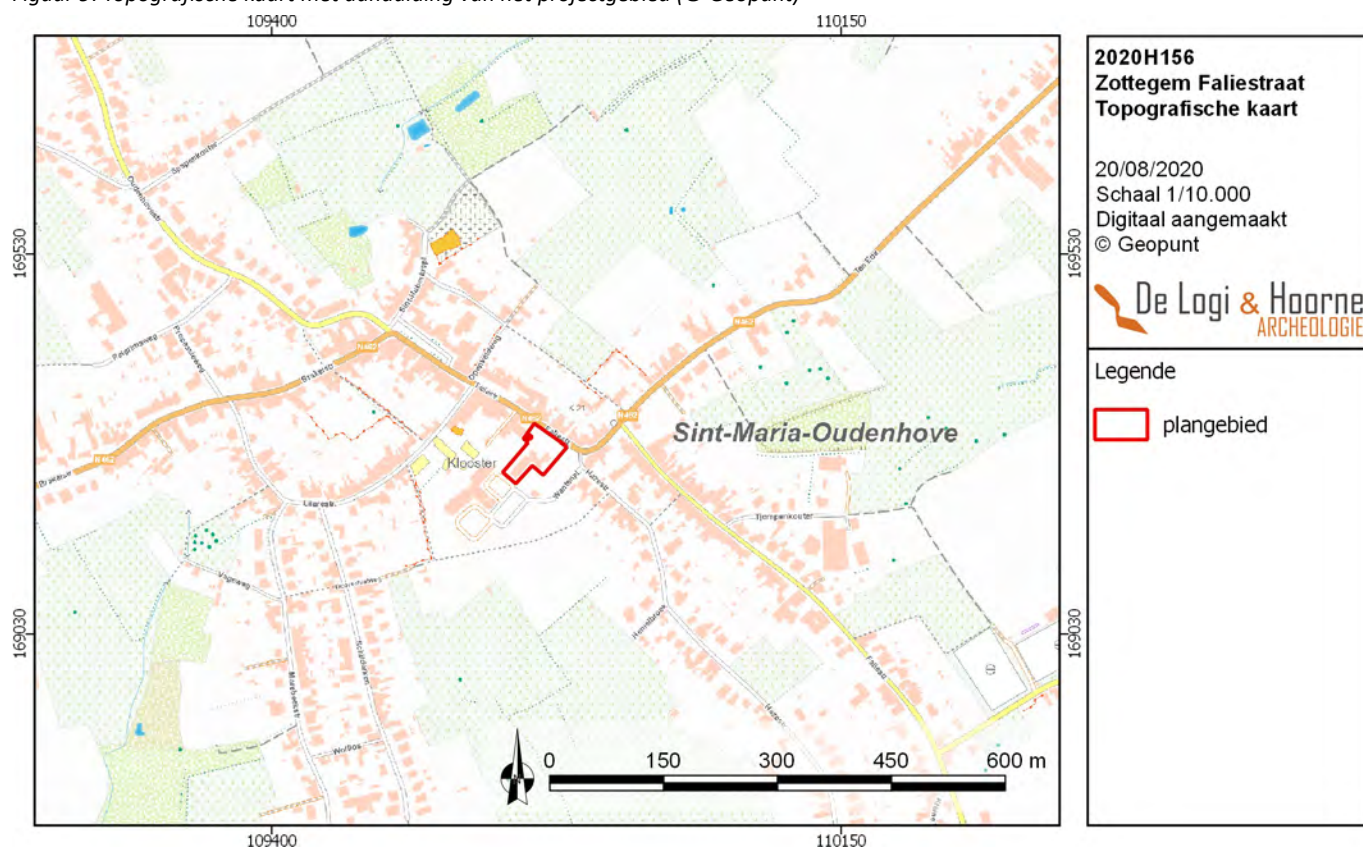
2.6. Samenvatting

Voor het landschappelijk bodemonderzoek op het projectgebied langs de Faliestraat in Sint-Maria-Oudenhove (Zottegem) zijn drie boringen uitgevoerd. De bodemopbouw is over het volledige terrein gelijkaardig. Aan de noordwestelijke zijde blijken delen verstoord met steenpuin. De kans op het aantreffen van gaaf bewaarde *in situ* vindplaatsen van steentijd vondstconcentraties wordt voor het plangebied als laag ingeschat. Er is een ongunstige bewaring door een dunne, deels weggeërodeerde ploeglaag die tot ongeveer 0,18m diep reikt en door de antropogene verstoringen, die ten minste 1m onder het huidige maaiveld reiken. Om uitsluitel te krijgen over de bewaring van sporen uit jongere periodes is verder onderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk.

Figuur 8: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

Figuur 9: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (© Geopunt)

HOOFDSTUK 2: PROEFSLEUVENONDERZOEK

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode proefsleuven:	2020H156
Sitecode:	SMO-FAL-20
Nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan:	Niet van toepassing
Erkende archeoloog:	De Logi & Hoorne bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00052
Locatie projectgebied:	Zottegem (Sint-Maria-Oudenhove), omsloten door de Faliestraat, het Wantenplein en de Lilarestaat.
Bounding box (Lambert 72):	punt 1: min. X: 109704,36; max. Y: 169306,89 punt 2: max. X: 109789,10; min. Y: 169228,38
Kadaster:	Zottegem, Afdeling 6 (Erwetegem), Sectie D: perceelsnummer 300F
Oppervlakte plangebied:	2930m ²
Oppervlakte percelen:	3555m ²
Te onderzoeken gebied:	2116m ²
Termijn uitvoering proefsleuvenonderzoek:	20 augustus 2020
Termijn uitvoering rapportage:	20 augustus t.e.m. 25 augustus 2020
Betrokken actoren en specialisten:	niet van toepassing
Wetenschappelijke advisering:	niet van toepassing
Kadasterkaart:	figuur 8
Topografische kaart:	figuur 9

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

Dit proefsleuvenonderzoek heeft als doel het archeologisch potentieel van het te onderzoeken gebied van 2930m² groot langs de Faliestraat in Zottegem te bepalen. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek moet afgewogen kunnen worden of verdere maatregelen in het kader van het archeologisch vooronderzoek nodig zijn, en welke deze zijn. Uiteindelijk moet dit bijdragen aan de finale afweging of voor een (deel van) het projectgebied al dan niet verdergezet onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving noodzakelijk is, en of er mogelijkheden tot behoud *in situ* bestaan, en wat hiervoor de voorwaarden en vereisten zijn. Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is de bodemopbouw en wat zijn eventuele bodemvormende factoren?
- Wat zijn de lokale variaties binnen de bodemgenese?
- Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?
- Zijn er in de proefsleuven relevante archeologische sporen of (steentijd)artefacten aanwezig?

Indien er relevante archeologische relictten aanwezig zijn:

- Wat is de aard van de grondsporen (natuurlijke en/of antropogeen)?
- Wat is de bewaringstoestand van deze sporen?
- Welke relevante archeologische structuren of vondstconcentraties zijn aanwezig?
- Wat is hun verspreiding?
- Wat is de densiteit?
- Wat is de datering van de sporen op basis van het vondstmateriaal, de oversnijdingen en/of opvulling van de sporen en de daarmee gepaarde fasering?
- In welke sporen of bodemhorizonten zijn er steentijdartefacten aanwezig (*in situ* of secundair materiaal)?

- Kan er een ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) gemaakt worden van de zones met archeologische sporen of steentijdartefacten?
- Wat is het type vindplaats (bewoning, artisanal, funerair, religieus, ...) op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal?
- Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ* en zijn er eventuele maatregelen nodig om aan het behoudsprincipe te voldoen?
- Indien behoud *in situ* van het archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk is in het kader van de geplande bodemingrepen: kan een afbakening gemaakt worden van bepaalde delen van het terrein die voorafgaand aan de werkzaamheden moeten onderzocht worden?
- Welke site-specifieke vragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek door middel van een opgraving, beantwoord worden?
- Zijn er structuren/sporen met bijzondere aandacht verdienen bij eventueel vervolgonderzoek?
- Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?
- Kan er een inschatting gemaakt worden van de noodzaak en vermoedelijke hoeveelheden van natuurwetenschappelijk onderzoek bij verder vervolgonderzoek?
- Kan er een inschatting gemaakt worden over budget, tijdsduur, personeelsbezetting, personeelskwalificaties en gespecialiseerde begeleiding bij een vervolgonderzoek?

1.2.2. Randvoorwaarden

Voor de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek diende het terrein toegankelijk te zijn voor de archeologen en de kraan. Dit hield voor dit project in dat alle aanwezige begroeiing die niet in de omgevingsvergunning bewaard bleef verwijderd moest worden. Initieel werd ook verwacht dat het bestaande gebouw gesloopt moest worden maar dit gebeurt pas wanneer de nieuwe vleugel in gebruik kan worden genomen (*zie infra*).

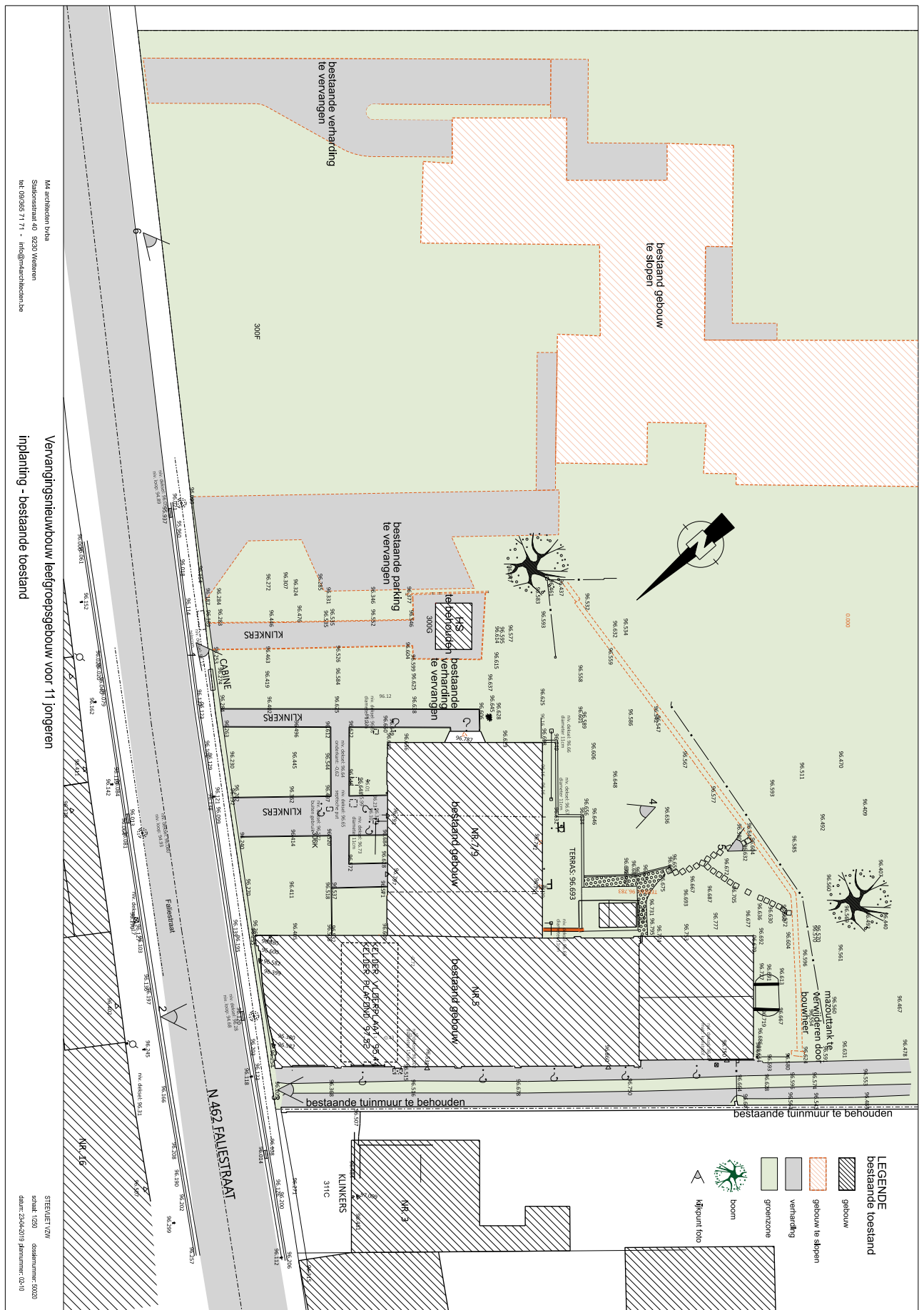
1.3. Onderzoeksstrategie en -methode

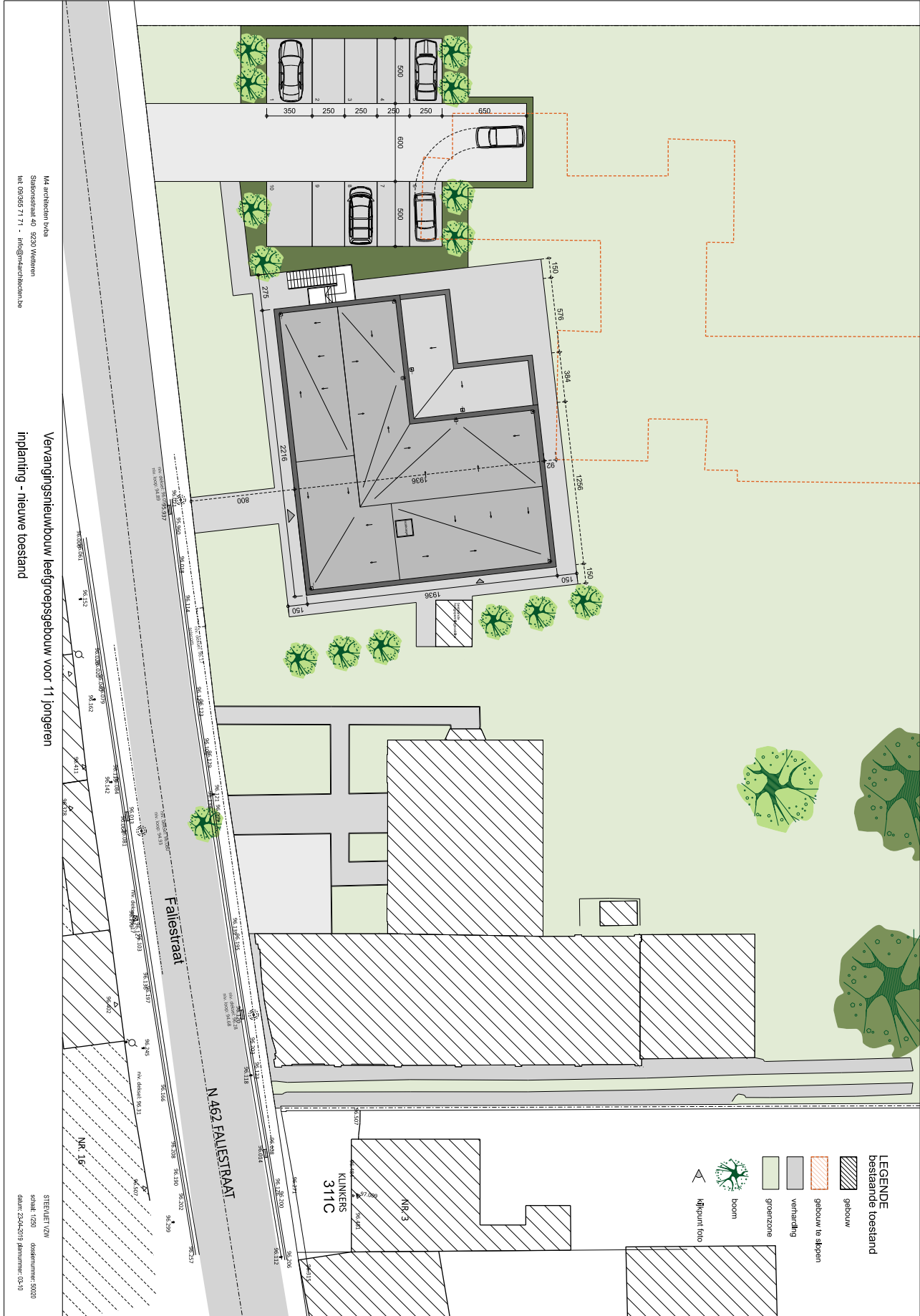
1.3.1. Motivering

Het Programma van Maatregelen van de archeologienota voorzag de inplanting van drie sleuven op een deel van het plangebied, overeenstemmend met 2116m². Op deze manier kon het projectgebied, conform de Code van Goede Praktijk, onderzocht worden door middel van parallelle continue proefsleuven over de volledige oppervlakte van de betrokken percelen. Hierbij bedroeg de afstand tussen de proefsleuven maximaal 15m, as op as.

Met dit proefsleuvenschema was voorzien 10,2% van de totale oppervlakte van het terrein te onderzoeken. Indien het voorgestelde proefsleuvenplan volledig kon worden uitgevoerd diende nog 2,3% extra oppervlakte aan kijkvensters te worden aangelegd. De proefsleuven dienden conform de Code van Goede Praktijk aangelegd te worden met een graafmachine voorzien van rupsbanden en een tandeloze, 2m brede graafbak. Om de diepte van het archeologisch vlak te bepalen, wordt de kraan steeds begeleid door minstens één archeoloog en werden alle verdere voorschriften uit de Code van Goede Praktijk gevolgd.

De effectieve uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem week op verschillende punten af van het voorziene Programma van Maatregelen. Aangezien het huidige gebouw en de toegangswegen nog aanwezig waren, kon slechts 724m² onderzocht worden. Bovendien bleken op dit terrein meerdere leidingen aanwezig die in gebruik moeten blijven zolang het gebouw actief bewoond is. Om deze reden werd geopteerd om de initieel voorziene sleuven met NW-ZO oriëntatie op te geven en drie sleuven met een NO-ZW oriëntatie aan te leggen. Uiteindelijk kon 121,1m², ofwel 5,72% van het te onderzoeken projectgebied of wel 16,72 % van het toegankelijke gebied onderzocht worden (*zie deel 2 "Verslag van resultaten; Hoofdstuk 2: 1.3.5. Motivering afwijkingen op voorziene strategie"*).

Figuur 11: Inplantingsplan van de vergunde werken (© M4 Architecten bvba)

1.3.2. Onderzocht gebied in cijfers

De effectieve uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem week op verschillende punten af van het voorziene Programma van Maatregelen. Aangezien het huidige gebouw en de toegangswegen nog aanwezig waren, en nog in gebruik diende te blijven tijdens de aanleg van het nieuwe gebouw, kon slechts 724m² vrij onderzocht worden. Bovendien bleken op dit terrein meerdere leidingen aanwezig die in gebruik moeten blijven zolang het gebouw actief bewoond is. Om deze reden werd geopteerd om de initieel voorziene sleuven met NW-ZO oriëntatie op te geven en drie sleuven met een NO-ZW oriëntatie aan te leggen. Uiteindelijk kon 121,1m², ofwel 5,72 % van het te onderzoeken projectgebied of wel 16,72 % van het toegankelijke gebied onderzocht worden (zie deel 2 “Verslag van resultaten; Hoofdstuk 2: 1.3.5. Motivering afwijkingen op voorziene strategie”).

1.3.3. Vondstselectie en staalname

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten aangetroffen die de datering van de sporen mogelijk maken. Er zijn geen (losse) vondsten van uitzonderlijke aard aangetroffen. Na analyse op het terrein bleek staalname op geen enkel spoor nuttig.

1.3.4. Organisatie en gebruikte materialen

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem werd uitgevoerd op 20 augustus 2020 door Frederik De Kreyger, Gill Thomas en Laure Meesen. De weersomstandigheden waren gunstig, bewolkt met een gemiddelde temperatuur van 25°C.

In het kader van dit proefsleuvenonderzoek werd ervoor geopteerd om het bodemkundig onderzoek uit te voeren op basis van de bodemprofielen die in de werkputten werden aangelegd. Hierbij werd de werkput, in een zone zonder archeologische sporen, plaatselijk machinaal verdiept waarbij de wand van de werkput van het maaiveld tot de bodem van het profiel werd opgeschoond. Hierbij werd een bodemprofiel verkregen van ongeveer 1m breed en tot op een relevante diepte. Elk profiel is gefotografeerd, ingemeten met het GPS-toestel en uitvoerig bestudeerd.

Het aanleggen van dergelijke bodemprofielen in de werkputten heeft om meerdere redenen de voorkeur op een apart landschappelijk booronderzoek in functie van bodemkundig onderzoek. Eerst en vooral is het bestuderen van bodems en geologische lagen in booronderzoeken een studie *ex situ*, de verschillende lagen en horizonten bevinden zich immers niet meer op hun oorspronkelijke plaats. Bovendien is de nauwkeurigheid van een landschappelijk booronderzoek aanzienlijk beperkter omdat de verschillende bodemkundige horizonten slechts kleinschalig in de boor aanwezig zijn en licht bewogen worden bij het opboren en uitleggen waardoor de grenzen tussen de horizonten vervagen en details van de bodemopbouw verloren gaan. Een landschappelijk booronderzoek is eerder nuttig om, eventueel ter aanvulling van bodemkundige profielen, de geologische opbouw van het landschap te onderzoeken.

Het onderzoeken van de bodemgenese aan de hand van bodemprofielen die in de werkputten worden aangelegd is slechts een kleine ingreep waarbij eventuele archeologische sporen met zekerheid kunnen worden ontzien. Bovendien is de nauwkeurigheid van deze methode vrij groot aangezien de bestudeerde lagen en horizonten zich *in situ* bevinden en deze op een aanzienlijk groter oppervlak dan boringen kunnen worden bestudeerd. Bij het maken van dergelijke profielen kan met de veldinterpretatie van het profiel ook direct rekening worden gehouden bij de verdere aanleg van de werkput.

Conform de code van Goede Praktijk en zoals vermeld in de archeologienota met ID7806 zijn de aanleg van de proefsleuven en kijkvensters uitgevoerd met een graafmachine voorzien van rupsbanden en een tandeloze graafbak van 2m breed. Foto's en overzichtsfoto's zijn genomen met een Canoncamera type EOS 700D met optische zoom EFS 18-55mm. De sporen, bodemprofielen en vondsten zijn geregistreerd via een Ipad mini in een interne databank van het type File Maker Pro 18, terwijl alle opmetingen op het terrein zijn uitgevoerd met een GPS-toestel Trimble type R2 GNSS. Alle sporen die in de sleuven zijn aangetroffen, werden opgeschaafd, gefotografeerd, opgemeten met het GPS-toestel en beschreven in een database. De sporen kregen een uniek nummer dat is samengesteld uit het nummer van de sleuf of kijkvenster (0001 tot en met 0003) gevolgd door een volgnummer per sleuf (01, 02,...).

Ook de randen van de proefsleuven, kijkvensters, hoogtes van maaiveld en archeologisch vlak zijn opgemeten met het GPS-toestel. Alle andere registraties op het terrein en tijdens de verwerkingsfase gebeuren conform de Code van Goede Praktijk. Tijdens de verwerking werd het plannenmateriaal gemaakt met QGis, de tekst werd geschreven in MS Word en de lay-out van de rapporten gebeurde in Adobe InDesign. Deze nota is een neerslag van de bekomen resultaten.

1.3.5. Motivering afwijkingen op voorziene strategie

Oorspronkelijk werd, zoals gesteld in de archeologienota met ID11811, en volgens de normen van de Code van de Goede Praktijk, geopteerd voor de aanleg van drie proefsleuven met NW-ZO oriëntatie door middel van een kraan met tadeloze graafbak van 2m op een te onderzoeken gebied van 2116m². Aangezien het niet mogelijk is om het bestaande gebouw in deze fase af te breken, en bijkomend alle nutsvoorzieningen behouden moeten blijven, kon niet het voorgesteld gebied van 2116m² onderzocht worden.

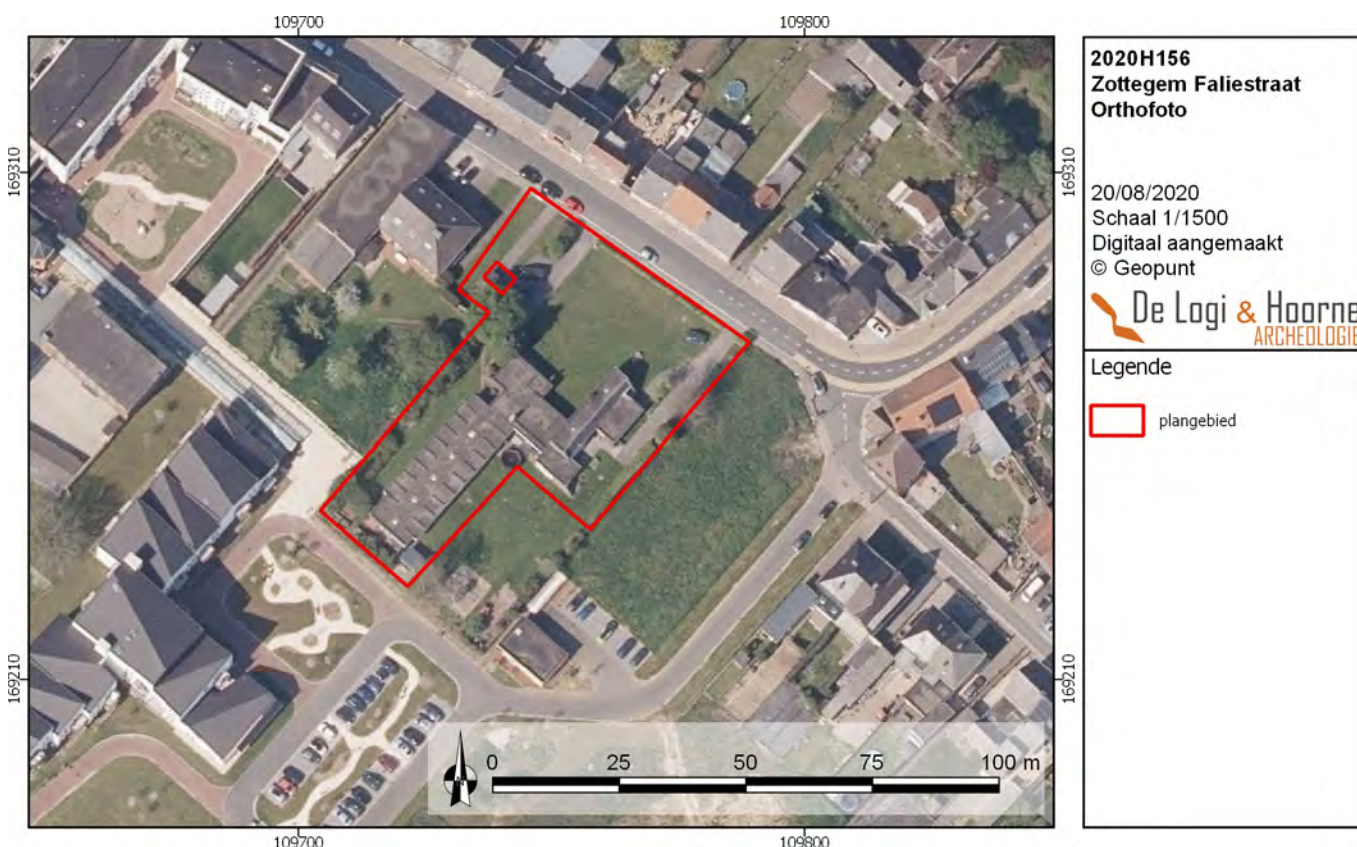
Op basis van de resterende oppervlakte die wel toegankelijk was werd geopteerd voor de aanleg van drie sleuven met een NO-ZW oriëntatie. Deze sleuven lagen zeer dicht bij elkaar waardoor er een goed beeld van het onderzocht gebied gevormd kan worden en er geen nood meer was voor de aanleg van extra tussensleuven of kijkvensters. Het vooronderzoek laat ook toe om over het aangrenzende gebied een betrouwbare interpretatie te vormen.

Indien er tijdens het proefsleuvenonderzoek steentijdvondsten werden aangesneden, diende op basis van het onderzoek zones afgebakend te worden waarbinnen steentijd artefactensite(s) mogelijk waren. Vervolgens moest op basis van een waarderend booronderzoek de aard van de site(s) nader bepaald worden. Echter, door de afwezigheid van steentijdartefacten onder het vondstmateriaal en het gebrek aan goed bewaarde bodems voor steentijd artefactensite(s) zijn geen waarderende boringen uitgevoerd binnen het projectgebied.

1.3.6. Inbreng geconsulteerde specialisten en wetenschappelijk advies

Voor dit onderzoek werd geen beroep gedaan op specialisten.

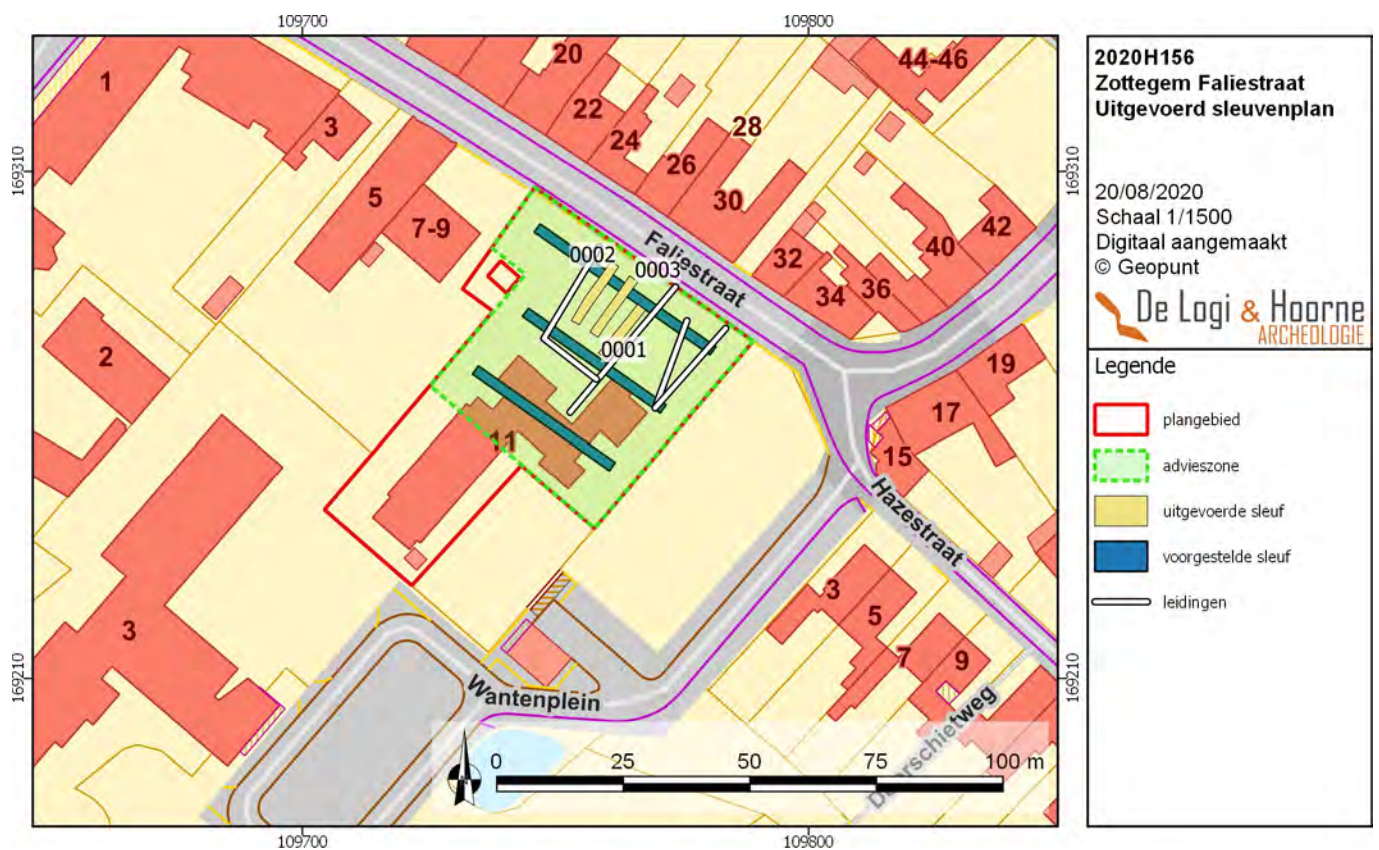
Figuur 12: Recente orthofoto met aanduiding van het projectgebied (@ Geopunt)

Figuur 13: Voorgesteld sleuvenplan (© Geopunt)

Figuur 14: Uitgevoerd sleuvenplan geprojecteerd op het voorgestelde sleuvenplan (© Geopunt)

Figuur 15: Inmeten van de aangetroffen sporen

Figuur 16: Overzicht van de aangelegde sleuven met zicht op één van de toegangswegen en de aanwezige leidingputten

2. Assessmentrapport

2.1. Methoden, technieken en criteria

Dit assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het proefsleuvenonderzoek, met name al de relevante gegevens die met deze onderzoeksmethode over het projectgebied verzameld kunnen worden en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit dit assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Voor het assessment van de vondsten wordt elke aangetroffen materiaalcategorie per spoor apart bekeken. Daarbij wordt een kwantificatie uitgevoerd en indien mogelijk een datering naar voor geschoven. Bij het bekijken van het materiaal wordt een onderscheid gemaakt tussen wat als vondstensemble of als uitzonderlijke vondsten moet worden beschreven. De beschrijving van de vondstensembles en de uitzonderlijke vondsten gebeurt conform aan de richtlijnen volgens de Code Van Goede Praktijk (11.3.2.2 Assessment van vondsten: vondstensembles en 11.3.2.3 Assessment van vondsten: uitzonderlijke vondsten).

Voor het assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren worden eveneens de aanwijzingen van de Code Van Goede Praktijk nageleefd (11.3.4 Assessment van sporen, sporencombinaties en archeologische structuren). Het assessment van de sporen houdt in dat op basis van alle verzamelde gegevens over de sporen, in combinatie met de assessmentrapporten van de vondsten en stalen, een inschatting wordt gemaakt over de tafonomie en de mogelijke functie van de sporen. De sporen, spoorcombinaties en structuren worden beschreven, hun bewaringstoestand, en typologische, chronologische en ruimtelijke indeling worden onderzocht en behandeld. Aan de hand van deze gegevens wordt per dateringsfase het potentieel aan kennisvermeerdering ingeschat en meegedeeld.

Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze nota, de foto's, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn.

2.2. Aardkundige opbouw

2.2.1. Aardkundige eenheden

Het projectgebied staat op de bodemkaart gekarteerd onder slechts één bodemtype. Het gehele projectgebied staat gekarteerd als antropogeen verstoorde en kunstmatige (bebouwde) gronden (OB). Deze gronden werden door de mens gewijzigd of zelfs vernietigd. Volgens de *World Reference Base*-classificatie (WRB) staat deze bodem gekarteerd als een zogenaamde *Technosol/Not Surveyed*. Deze bodems zijn gevormd door zware technische ingrepen en omvatten onder meer bebouwde gebieden, vergraven en industriële terreinen (DONDEYNE *et al.* 2015: 13).

De bodemopbouw van het projectgebied werd tijdens het proefsleuvenonderzoek bestudeerd aan de hand van twee bodemprofielen, deze werden verspreid aangelegd over het projectgebied. In de eerste proefsleuf WP0001 werd in het zuidwestelijke deel een bodemprofiel aangelegd en in het noordelijke deel van de derde proefsleuf WP0003 werd een tweede bodemprofiel aangelegd. Profiel WP0001BP01 werd als referentieprofiel weerhouden en door de assistent-aardkundige ten gronde geanalyseerd.

Referentieprofiel WP0001BP01 bevat bovenaan een homogene donkergrijze tot donkerbruine laag (H1). Deze top laag heeft een dikte van ongeveer 0,20m. Hieronder bevindt zich een homogene grijze laag (H2), met inclusies van (bak)steen en mortelfragmenten. Deze horizont heeft een dikte van 0,20m en bevindt zich tussen 0,20m en 0,40m onder het huidige maaiveld. Hieronder bevindt zich een vrij homogene donkerbruine laag (H3) met een dikte van 0,60m. Tenslotte is er een heterogene lichtbruine tot bruine laag (H4) met een dikte van 0,20m. Deze horizont bevindt zich tussen 1m en 1,20m onder het huidige maaiveld.

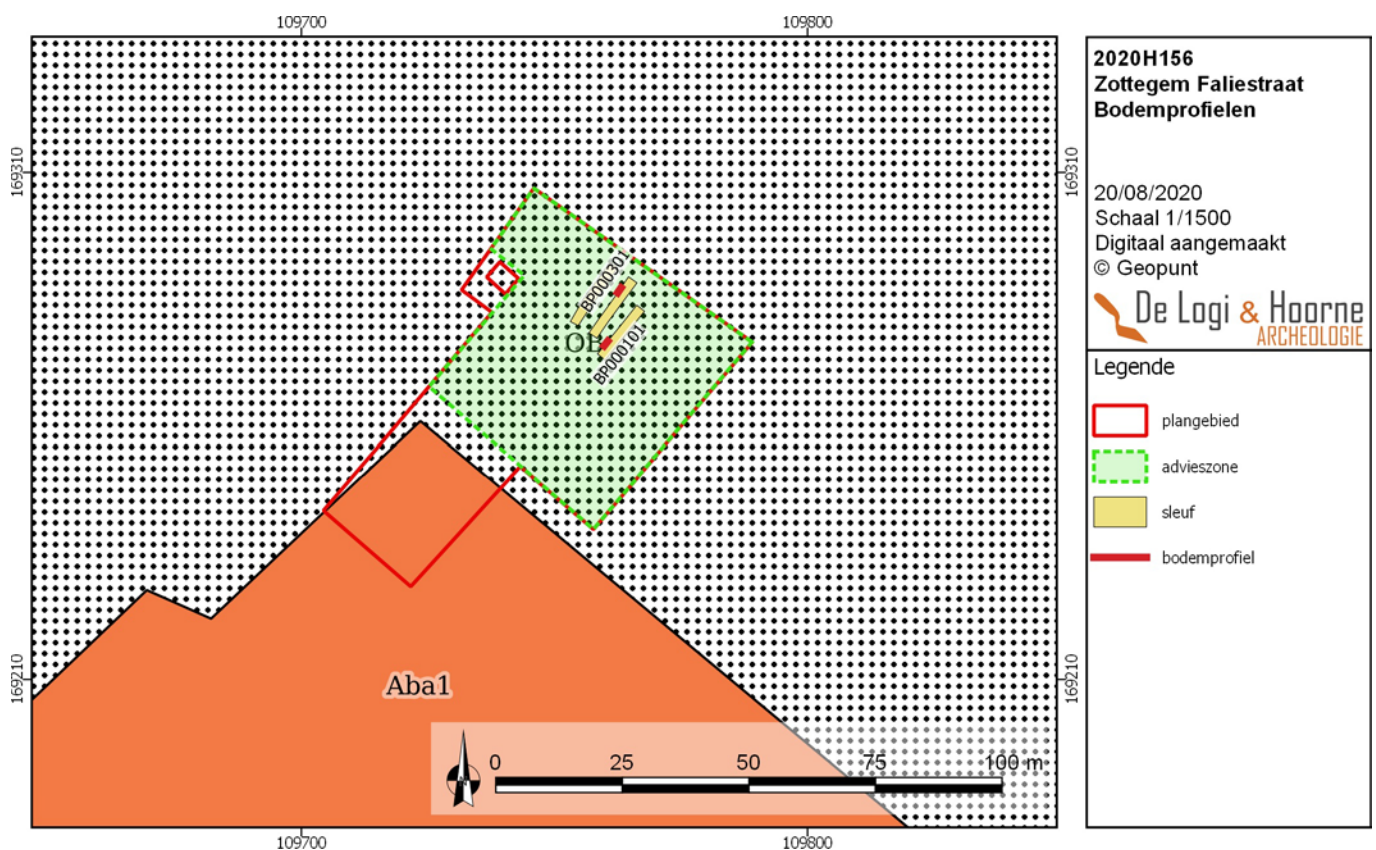
Dit referentieprofiel geeft een duidelijk bodemkundig beeld van het gehele projectgebied. Zokende het gehele terrein een duidelijke antropogene invloed op de bodem, waarbij vooral de diepe antropogene verstoringen zoals (bak)steenstukken en mortelfragmenten, opvallen. Deze ingrepen tonen zich tot op een diepte van ten minste 1m onder het huidige maaiveld. Binnen deze antropogene verstoorte lagen kan er een onderscheid gemaakt worden tussen één of twee antropogene ploeglagen (H1 & H2) en een *in situ* verweerde B-horizont (Bw-horizont) of een verstoorte textuur B-horizont (Bt-horizont). Deze laatste zou aansluiten bij het nabijgelegen bodemtype Aba1 (DE KREYGER *et al.* 2019: 17). Tenslotte is er sprake van eolisch siltig moedermateriaal.

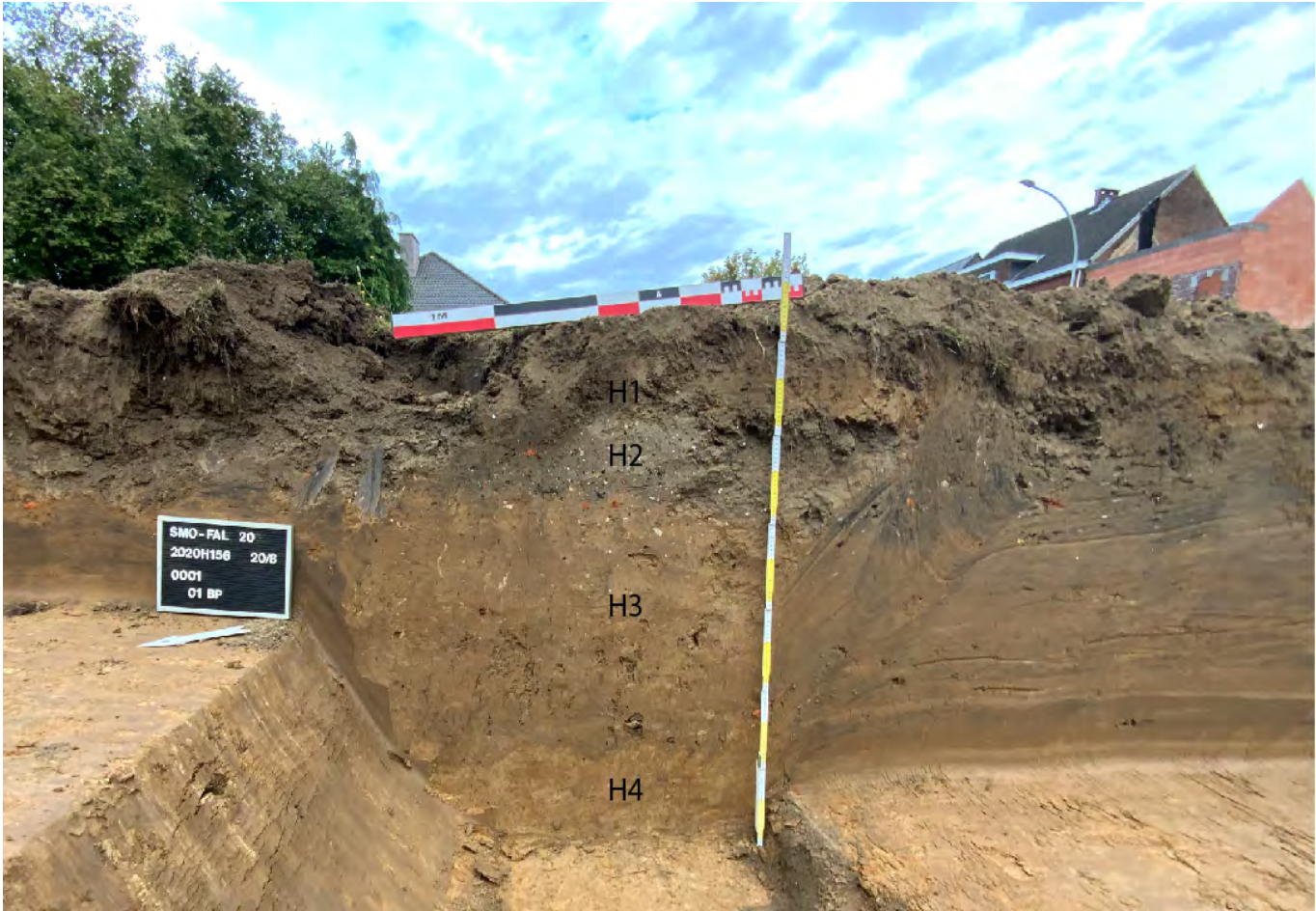
Wanneer de aangelegde bodemprofielen vergeleken worden met de resultaten van het uitgevoerde landschappelijke bodemonderzoek (projectcode 2020F88; DE KREYGER *et al.* 2020) kunnen er enkele conclusies getrokken worden. Binnen het landschappelijk bodemonderzoek kon bij de pedosedimentaire beschrijving één sedimentaire eenheid en er kon één bodemtype onderscheiden worden. Het gaat hierbij om de combinatie van een antropogene toplaag (Ap-horizont) met onderliggende eolische siltige sedimenten uit het Weichseliaan (C-horizont). Het bodemtype omvat een sequentie van een Ap(1) – Ap(2) – Bt/Bw – C-horizont. Hierbij is er sprake van een antropogene verstoring tot op 1m onder het huidige maaiveld. De antropogene ploeglaag (Ap) rust daarbij op ofwel een *in situ* verweerde B-horizont (Bw-horizont) of op een (verstoorte) B-horizont met inspoelingslagen van klei (Bt-horizont).

2.2.2. Geomorfologie

Met het proefsleuvenonderzoek werd er quasi geen nieuwe informatie betreffende de geomorfologie van het onderzochte terrein toegevoegd aan wat er via de bureaustudie en het landschappelijk bodemonderzoek reeds gekend was (Archeologienota ID11811, 2.3.1. Geografische beschrijving en Nota 2020F88). Er kan wel gesteld worden dat de aangelegde bodemprofielen tijdens het proefsleuvenonderzoek een aanvulling en bevestiging zijn van de uitgevoerde boringen tijdens het landschappelijke bodemonderzoek. De antropogene verstoring van de oppervlaktehorizonten en de onderliggende B-horizont uit zich binnen het gehele oppervlak van het projectgebied en tot op een minimale diepte van 1m onder het huidige maaiveld.

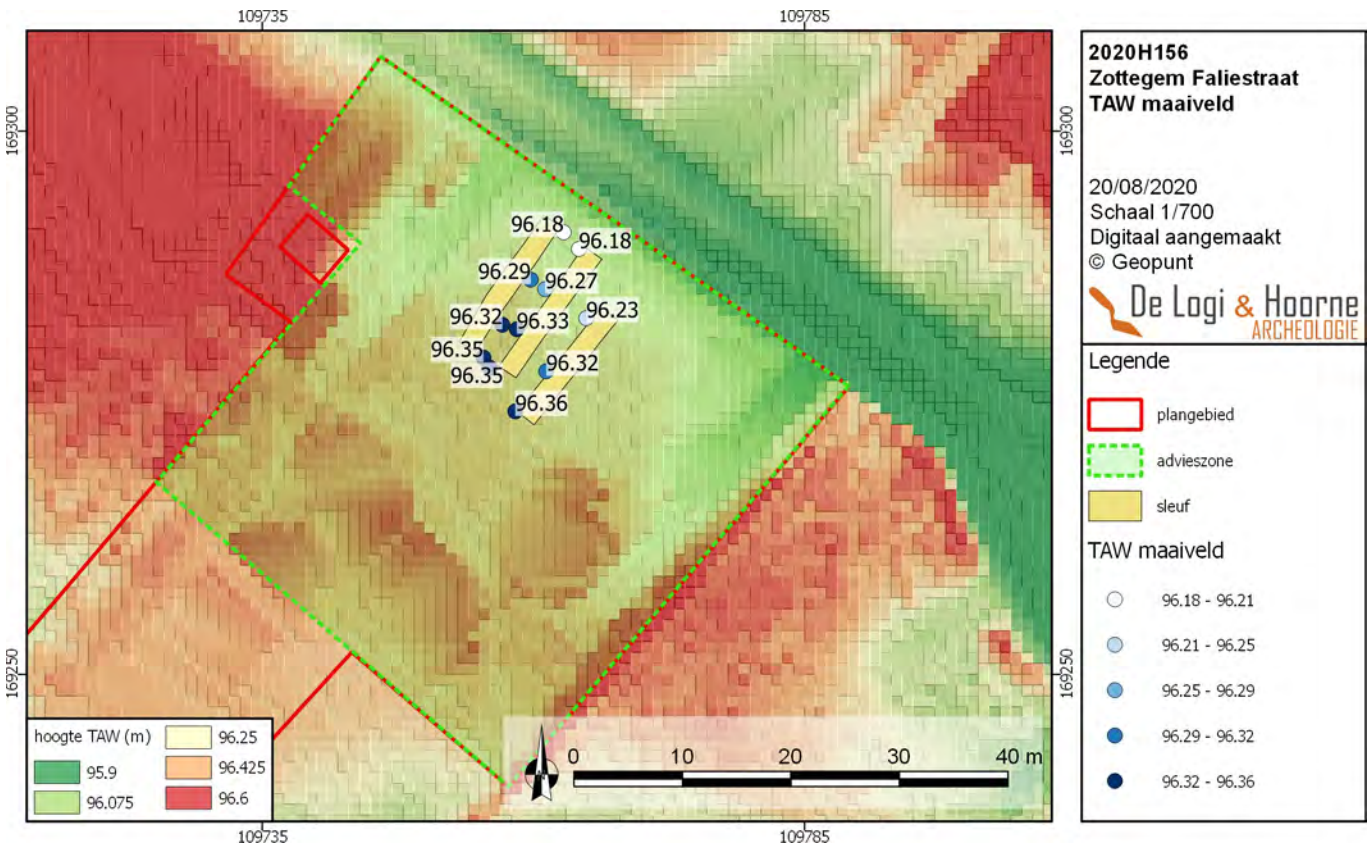
Figuur 17: Bodemtypekaart met aanduiding van de bodemprofielen (© Geopunt)

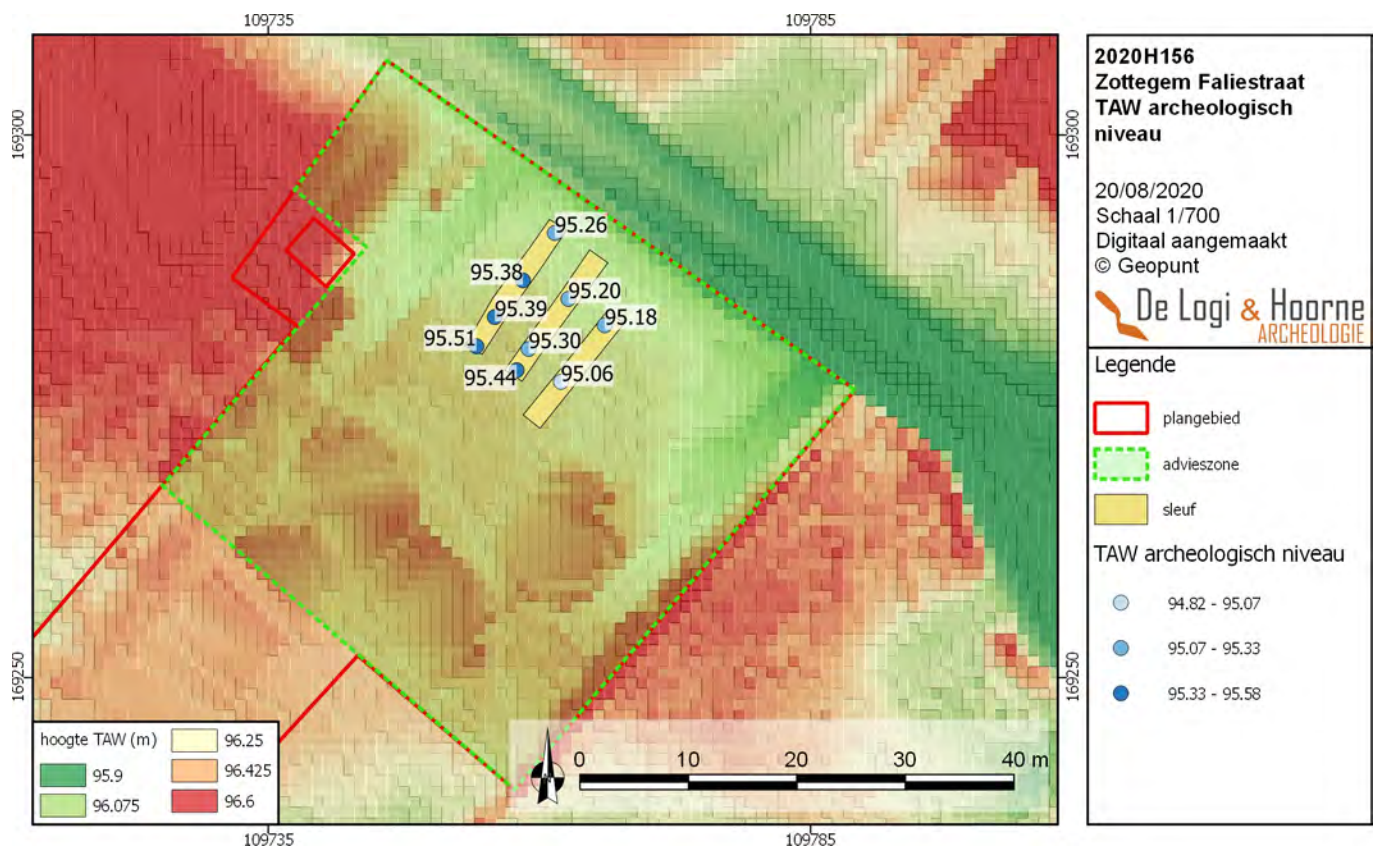

Figuur 18: Bodemprofiel 000401 met aanduiding van de horizonen

Figuur 19: Digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en de genomen TAW's op het maaiveld (© Geopunt)

Figuur 20: Digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en de genomen TAW's op het archeologisch niveau (© Geopunt)

2.2.3. Profieltekeningen en beschrijvingen

Het referentieprofiel werd reeds uitvoerig beschreven in bovenstaand hoofdstuk "2.2.1. Aardkundige eenheden".

2.3. Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

In dit onderdeel van het assessmentrapport volgt een beschrijving van de archeologische site aan de hand van het sporenbestand of, in geval van artefactensites, de stratigrafie en vondstenspreiding.

2.3.1. Stratigrafische opbouw van de archeologische site

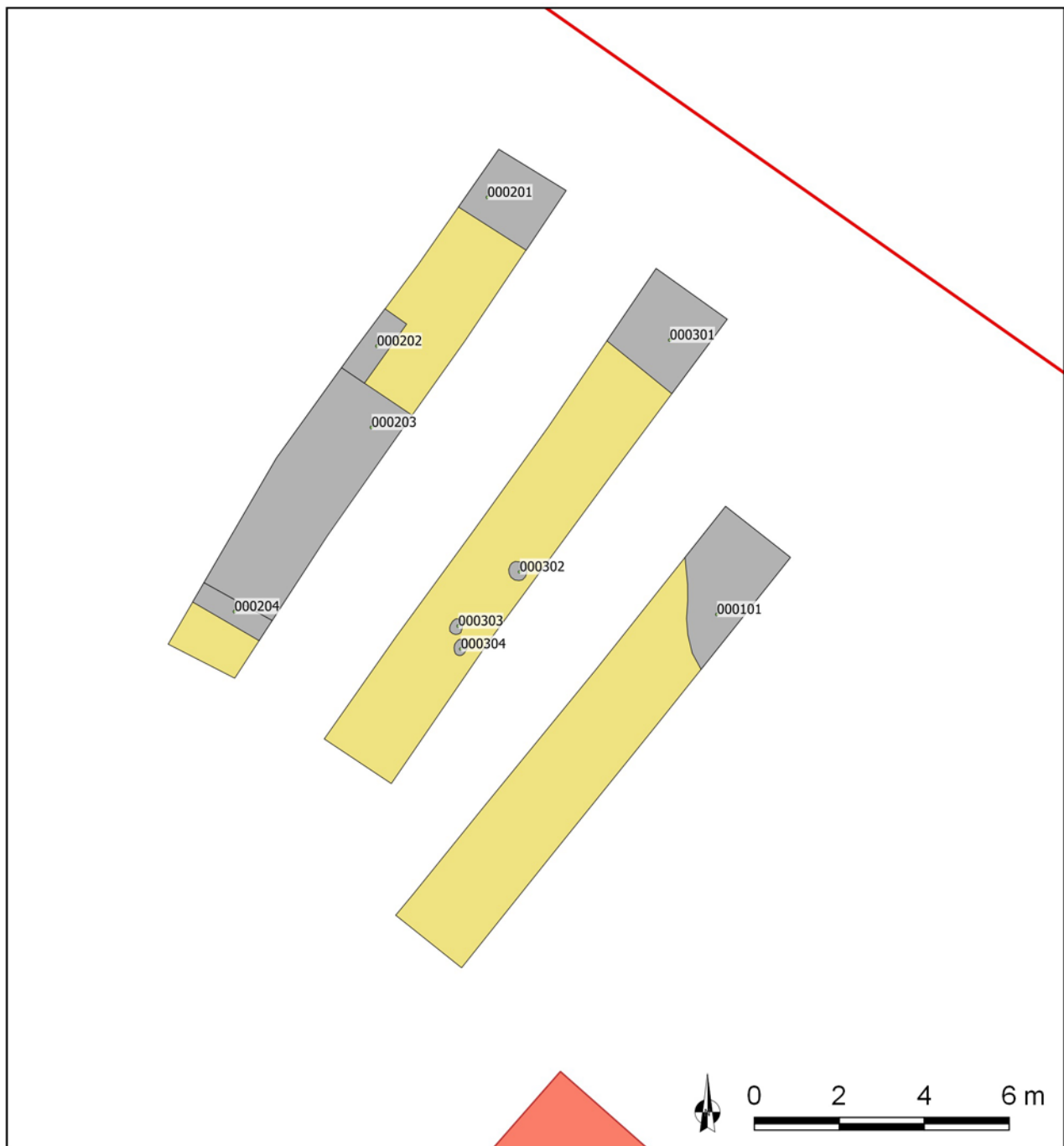
De aangetroffen sporen vertonen geen complexe stratigrafie en binnen het projectgebied zijn geen complexe sporen of complexe spoorcombinaties aangetroffen. Bijgevolg bevat het plangebied geen complexe horizontale of verticale stratigrafie. Alle sporen werden op hetzelfde niveau aangesneden in de moederbodem, op een diepte tussen 95,05m en 95,8m TAW. Het niveau van het maaiveld ligt tussen 96,17m en 96,35m TAW. Uit deze waarden blijkt dat het maaiveld lichtjes stijgt in zuidwestelijke richting, terwijl het archeologisch niveau eerder een stijging in noordwestelijke richting lijkt aan te geven.

2.3.2. Het sporenbestand algemeen

In de sleuven werden in totaal 9 sporen aangetroffen, waaronder enkel antropogene sporen. De antropogene sporen vertonen allen een duidelijke aflijning met een overwegend heterogene, grijze tot donkergrijze zandlemige textuur en bevatten allemaal inclusies zoals baksteen. Er werd geen enkel spoor aangetroffen met enige vorm van bioturbatie. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen complexe sporen of complexe spoorcombinaties aangetroffen (zie deel 2 "Verslag van resultaten; Hoofdstuk 3: 1.3.5. Sporenlijst").

2.3.3. De sporen per zone

Op basis van het aangetroffen sporenbestand binnen het projectgebied kan er geen duidelijke opdeling in zones worden gemaakt. Alle sporen zijn zeer gelijkaardig aan elkaar en er is een beperkte samenhang tussen de sporen onderling op te merken. De sporen situeren zich over het volledige terrein, waarbij enkel een legere zone in zuidelijke hoek van het terrein zichtbaar is.

2020H156
Sint-Maria-Oudenhove
Faliestraat
Allesporenkaart

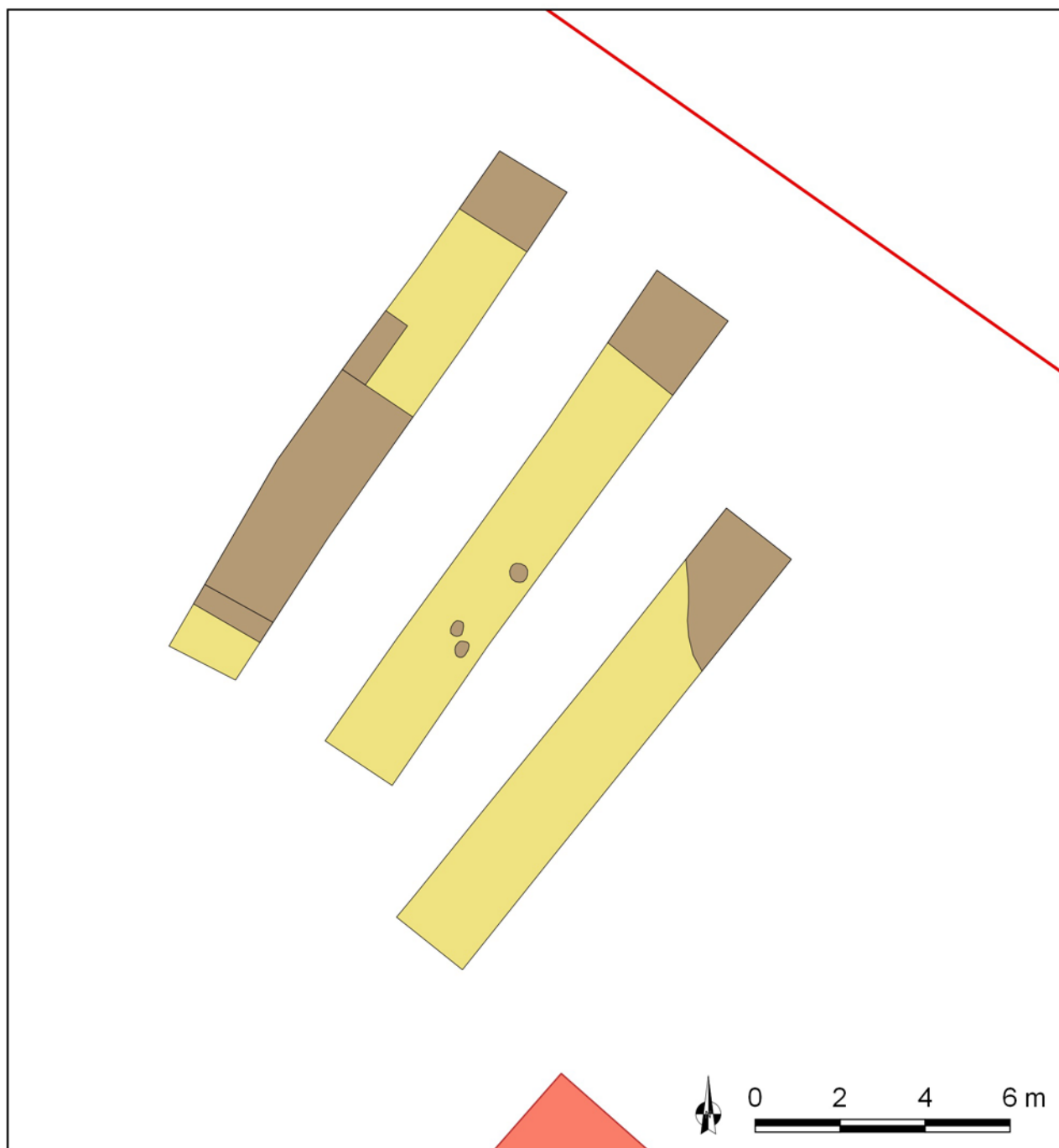
20/08/2020
Schaal 1/150
Digitaal aangemaakt
© Geopunt

 De Logi & Hoorne
ARCHEOLOGIE

Legende

- plangebied
- sleuf
- antropogene sporen

Figuur 21: Allesporenkaart (© Geopunt)

2020H156
Sint-Maria-Oudenhove
Faliestraat
 Datering sporen

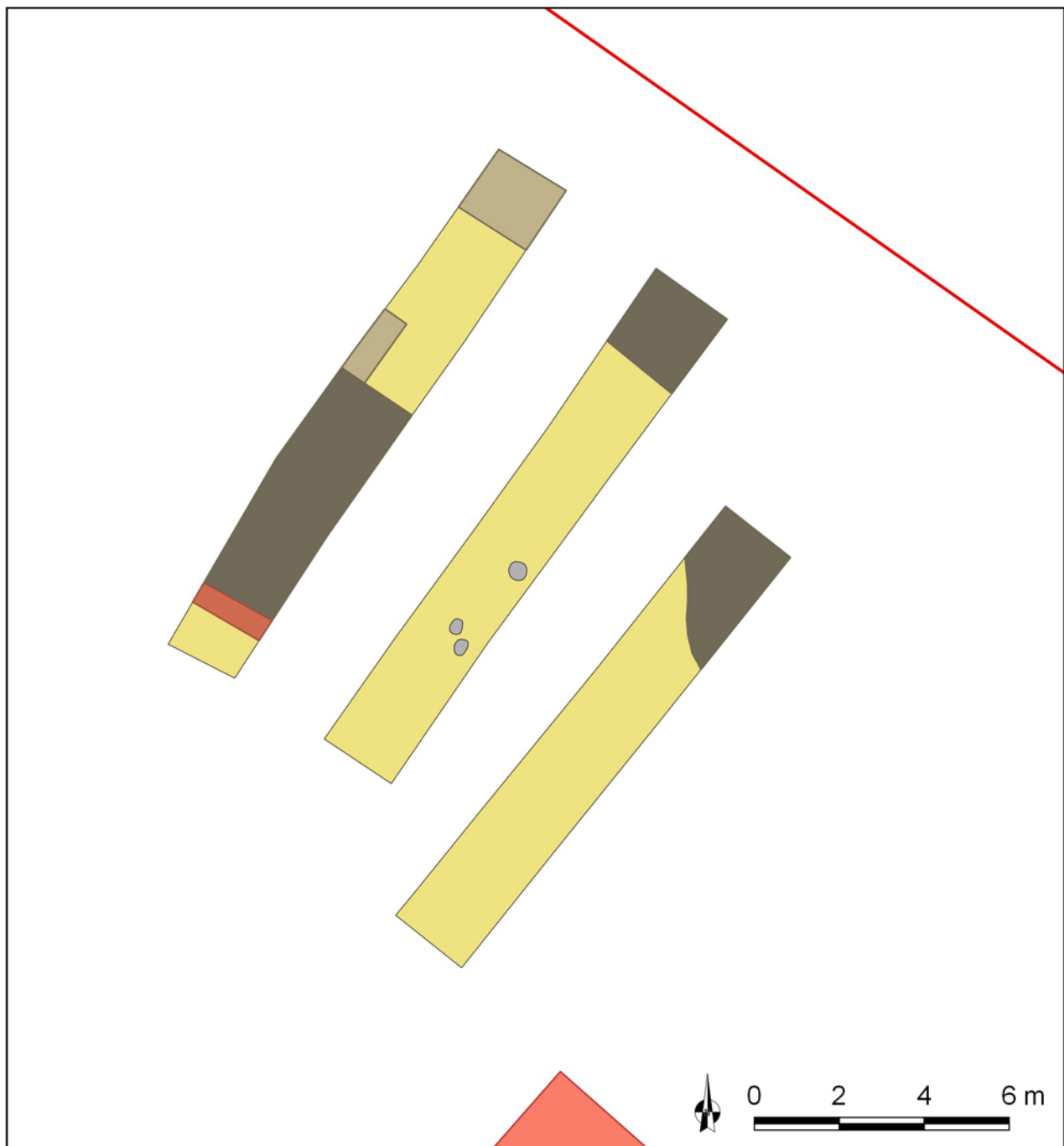
20/08/2020
 Schaal 1/150
 Digitaal aangemaakt
 © Geopunt

De Logi & Hoorne
 ARCHEOLOGIE

Legende

- plangebied
- sleuf
- nieuwe/nieuwste tijd

Figuur 22: Datering van de sporen (© Geopunt)

2020H156
Sint-Maria-Oudenhove
Faliestraat
 Interpretatie sporen

20/08/2020
 Schaal 1/150
 Digitaal aangemaakt
 © Geopunt

De Logi & Hoorne
 ARCHEOLOGIE

Legende

plangebied	muur
sleuf	uitbraakspoor
kelder	paalspoor

Figuur 23: Interpretatie van de sporen (© Geopunt)

2.3.4. Sporen per categorie

De 9 aangetroffen sporen bestaan uit 3 paalsporen, 3 uitbraaksporen, 2 kelders en 1 funderingsmuurtje. Alle sporen hebben een eerder recente datering en liggen verspreid over de sleuven. De sporen zijn duidelijk uitgegraven en nadien opgevuld, al dan niet met afval. De oorsprong van de sporen hangt hoogst waarschijnlijk samen met de afbraak van de verschillende bewoningsfases uit de 18de eeuw en de 19de eeuw (*zie infra*). De twee aangetroffen gemetselde kelders vertonen een zeer zware verstoring en zijn opgevuld met allerlei materiaal. Tussen dit materiaal werden geen diagnostische vondsten vastgesteld, wat een datering van deze sporen bij een eventueel verder onderzoek sterk zou bemoeilijken. Door de afwezigheid van materiaal kan er geen nauwkeurige datering of een onderling verband tussen de sporen worden opgemerkt.

2.3.5. Sporen per periode

Door het gebrek aan een archeologisch vondstensemble kan geen enkel spoor op basis van materiaal worden gedateerd. De meeste sporen werden gedateerd aan de hand van hun scherpe aflijning, zeer donkere kleur en recente inclusies. Een verder onderscheid maken tussen deze sporen was helaas niet mogelijk. Aangezien bijna alle sporen resten van gemetseld muurwerk bevatten, lijkt een datering van de sporen in de nieuwe tijd of nieuwste tijd zeer aannemelijk, temeer omdat beschikbaar kaartmateriaal uit de 18de en 19de eeuw verschillende fases van bewoning binnen het plangebied weergeven.

2.4. Assessment van de vondsten

Omdat tijdens het proefsleuvenonderzoek geen significant aantal vondsten werd aangetroffen, is geen assessment van de vondsten uitgevoerd. Bijgevolg worden in deze nota geen vondstensembles, losse vondsten of bijzondere vondsten besproken.

Figuur 24: Twee vermoedelijke paalsporen (spoor 000303 & 000304)

Figuur 25: Funderingsmuurtje (spoor 000204)

Figuur 26: Gemetste kelder (spoor 000202)

Figuur 27: Uitbraakspoor (spoor 000101)

2.5. Assessment van de stalen

Wegens een gebrek aan relevante sporen werden gedurende het proefsleuvenonderzoek geen stalen ingezameld. Staalnames van de aangetroffen sporen zouden geen potentiële kenniswinst opleveren of helpen bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen (zie deel 2 “Verslag van resultaten; hoofdstuk 1: 1.2.1. Vraagstelling).

2.6. Conservatie-assessment

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is geen uitzonderlijk of archeologisch interessant vondstmateriaal aangetroffen, waardoor de opmaak van een conservatie-assessment voor de vondsten niet nodig is. Alle aangemaakte gegevens — dit omvat deze nota, de foto’s, de figuren, de lijsten, de plannen kaarten en lagen in GIS — worden digitaal bewaard op minstens twee individuele dragers zodat ze bij vernietiging van één drager niet verloren zijn.

2.7. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Op basis van de gegevens verzameld tijdens het proefsleuvenonderzoek kan besloten worden dat er binnen het plangebied enkel antropogene sporen uit de nieuwe tijd of nieuwste tijd aanwezig lijken. De sporen liggen verspreid over het terrein en vertonen geen duidelijk onderling verband. Het karakter van de sporen beperkt zich hoofdzakelijk tot sporen die diep in de bodem bewaard kunnen blijven, zoals kelders, uitbraaksporen en een funderingsmuurtje. Het lijkt hoogst waarschijnlijk dat alle sporen in relatie staan met de 18de eeuwse en/of 19de eeuwse bewoning die op het terrein aanwezig was. Op het onderzochte deel van het terrein zijn geen indicaties gevonden van een eventuele occupatie in archeologisch interessante periodes.

2.8. Confrontatie met eerder uitgevoerd vooronderzoek

Tijdens de vooronderzoeken kon worden vastgesteld dat de aanwezige bodem overeenkomt met het gekarteerde bodemtype, namelijk een OB-bodem die door antropogene invloeden zwaar verstoord is. De bureaustudie van de archeologienota met ID11811 toonde wel aan dat het projectgebied een behoorlijk archeologisch potentieel bezit. Om deze reden werd in uitgesteld traject een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek voorgesteld. Beide onderzoeken wijzen op een zware verstoring van het onderzochte terrein door ingrepen uit de 18de eeuw en/of de 19de eeuw wat mogelijk een invloed op het potentieel archeologisch bodemarchief kan hebben gehad.

Desalniettemin zijn er geen indicaties, zoals sporen of vondsten, van eventueel andere oudere periodes aangetroffen. Door de aanwezigheid van dikke antropogene lagen van samen meer dan 1m die worden afgedekt door slechts een dunne ploeglaag, wordt verondersteld dat de bebouwing uit de 18de en 19de eeuw werd afgebroken en het puin ter plaatse werd gehouden waarbij de toenmalige ploeglaag volledig omgewoeld werd, aangezien er nergens sporen van enige bodemvorming zijn aangetroffen.

Vervolgens werd het volledige terrein afgedekt met een dunne ploeglaag. Deze ingrepen hebben duidelijk een versturende impact gehad op het bodemarchief. Het is echter niet mogelijk om op basis van het consulteerbare kaartmateriaal een duidelijke datering van de aangetroffen sporen voorop te stellen.

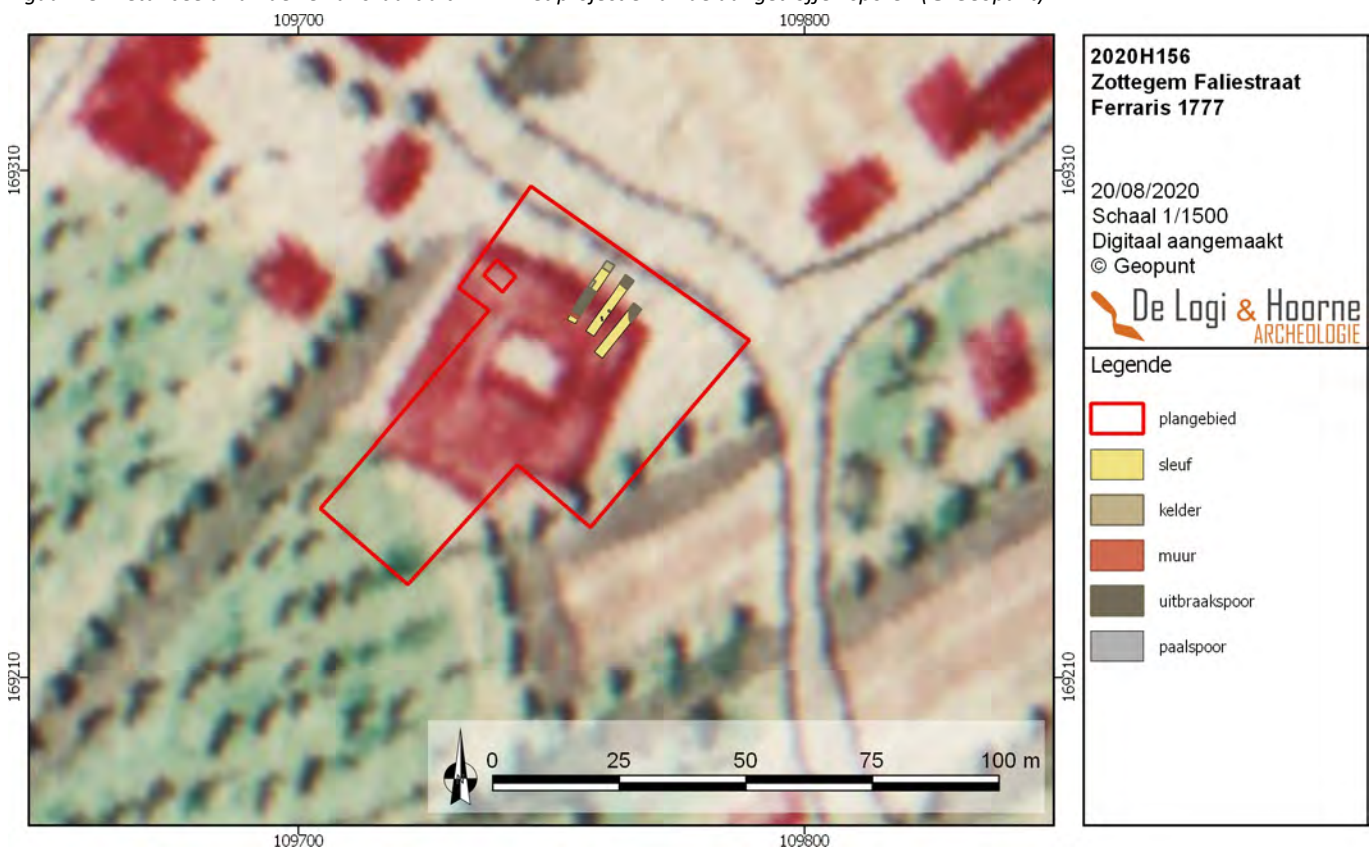
Normaal gezien diende een terrein van 2116m² onderzocht te worden. Wegens het behoud van het huidige gebouw kon deze oppervlakte niet volledig onderzocht worden. Echter, op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken lijkt de kans op het aantreffen van archeologisch interessante sporen zeer klein of zelfs onbestaande waardoor het niet nuttig lijkt om alsnog een extra proefsleuf aan te leggen op de zone waar het gebouw aanwezig is, nadat het zou worden afgebroken.

2.9. Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Door de aanwezigheid van enkel sporen uit de nieuwe tijd en/of nieuwste tijd, in de vorm van voornamelijk gemetste kelders en uitbraaksporen, lijkt met dit proefsleuvenonderzoek de maximale kenniswinst voor het vergunde projectgebied behaald. Er wordt geen archeologisch erfgoed binnen dit projectgebied verwacht en op basis van de resultaten van dit onderzoek lijkt het gebied geen extra kennispotentieel meer te bevatten. Bovendien werd er tijdens het onderzoek geen enkele vondst waargenomen, wat een datering van deze sporen bij een eventueel vervolgonderzoek zou bemoeilijken.

Ondanks niet het volledige vooropgestelde te onderzoeken terrein werd onderzocht, lijkt een extrapolatie van de reeds verzamelde informatie naar de omliggende gronden zeer waarschijnlijk, waardoor bij een eventueel verder onderzoek ook op deze gronden geen extra kenniswinst verwacht wordt.

Figuur 28: Detailbeeld van de Ferrariskaart uit 1777 met projectie van de aangetroffen sporen (© Geopunt)

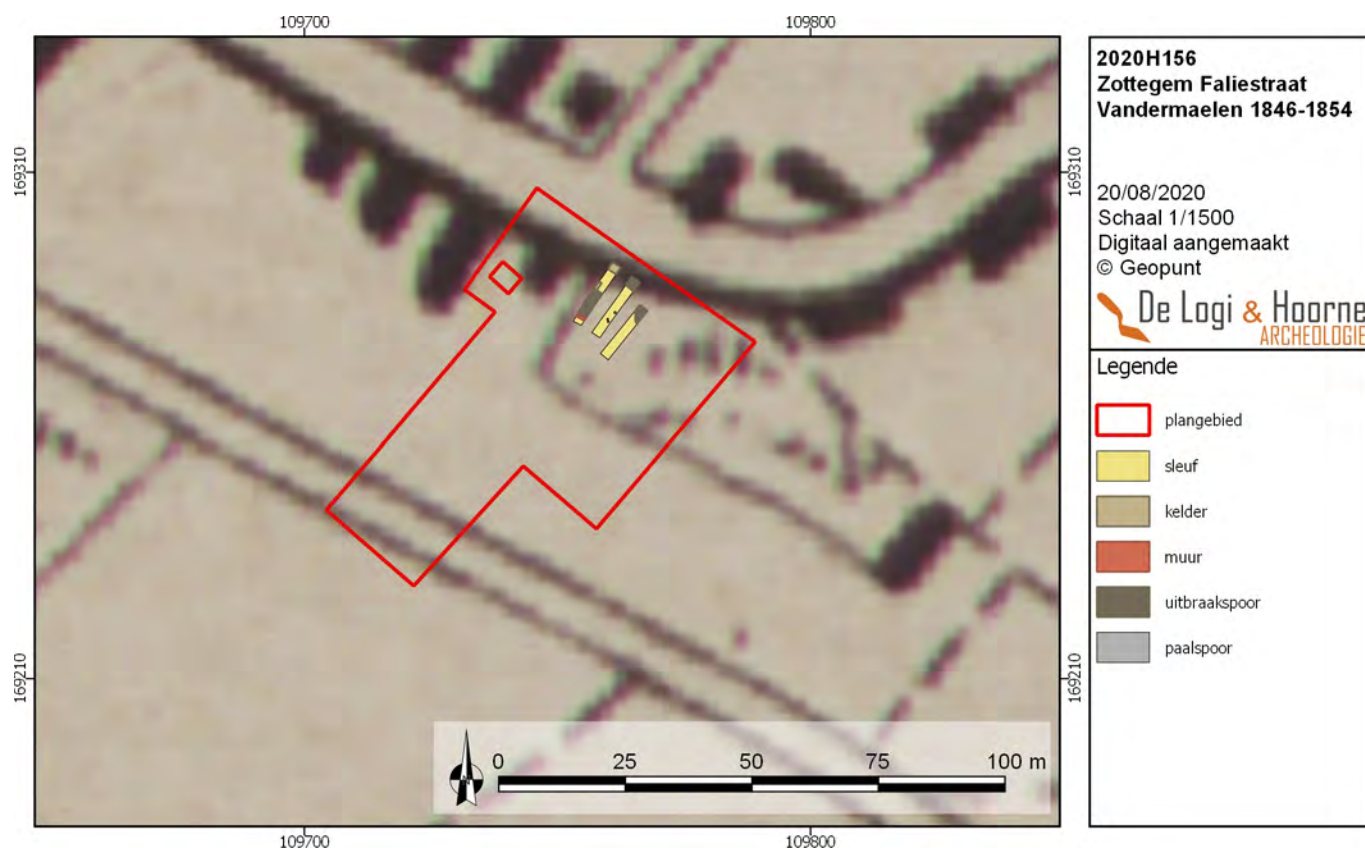

Figuur 29: Atlas der Buurtwegen uit 1840 met aanduiding van het plangebied en het aangetroffen sporenbestand (© Geopunt)

Figuur 30: Projectie van het sporenbestand op de Popkaart uit 1842-1879 (© Geopunt)

Figuur 31: Projectie van het sporenbestand op de topografische kaart van Vandermaelen uit 1846-1854 (© Geopunt)

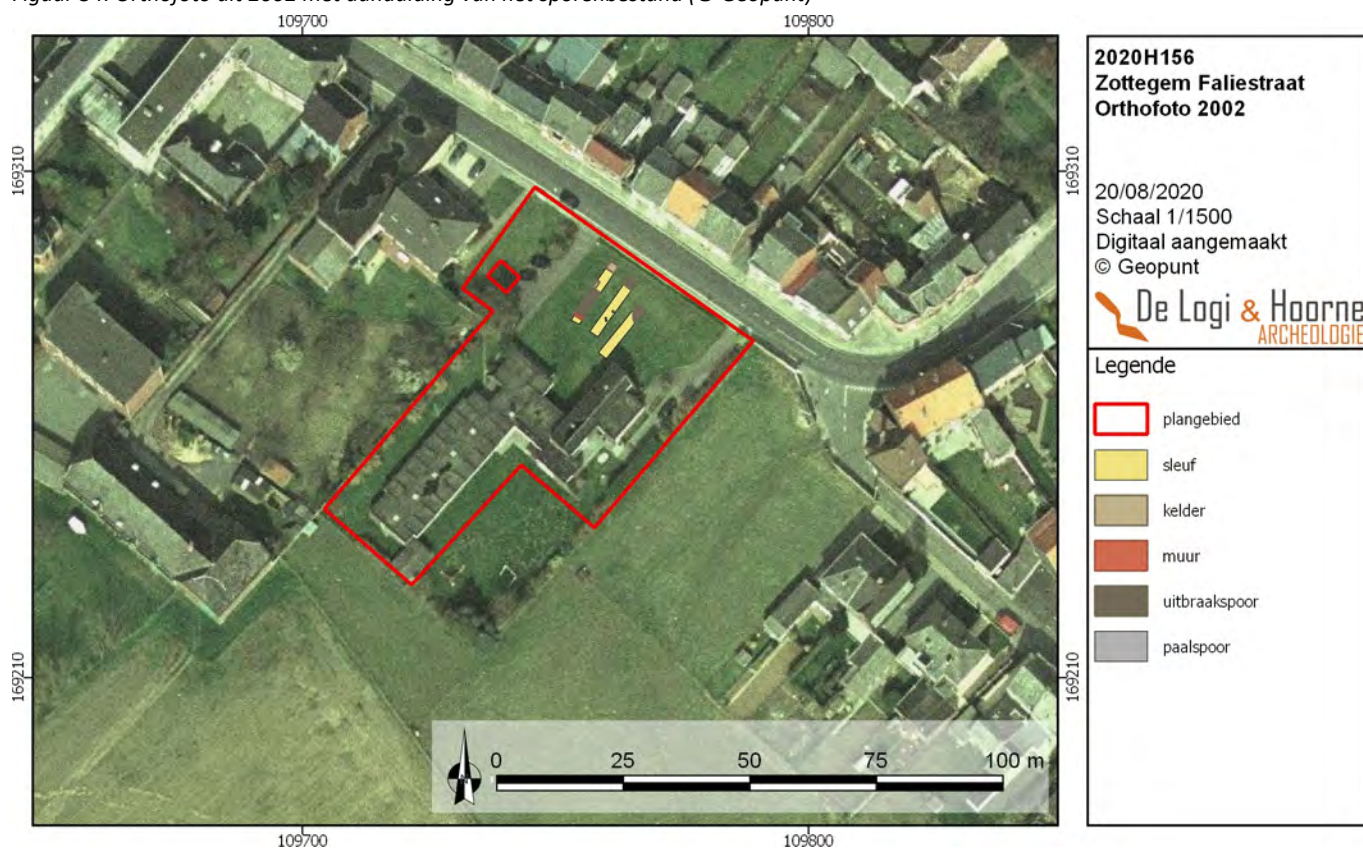
Figuur 32: Projectie van het sporenbestand op de orthofoto uit 1971 (© Geopunt)

Figuur 33: Orthofoto uit 1990 met aanduiding van het plangebied en de aangetroffen sporen (© Geopunt)

Figuur 34: Orthofoto uit 2002 met aanduiding van het sporenbestand (© Geopunt)

2.10. Synthese

Met de uitvoering van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van een landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuven kon het archeologisch potentieel van het vergunde projectgebied langs de Faliestraat in Sint-Maria-Oudenhove vastgesteld worden. Het onderzoek leverde enkel sporen op uit de nieuwe tijd en/ of nieuwste tijd. Op basis van het proefsleuvenonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- Welke bodemopbouw is tijdens het vooronderzoek vastgesteld?

De bodemopbouw binnen het projectgebied kenmerkt zich door een sequentie van Ap(1) – Ap(2) – Bt/Bw – C-horizont. Hierbij valt de antropogene verstoring van de Ap-horizonten en de Bt-of Bw-horizonten op. Deze verstoringen reiken tot op een diepte van 1m onder het huidige maaiveld. De eventueel te verwachten aanwezige kleinspoelingslagen in de Bt-horizont konden zo niet worden waargenomen in het bodemprofiel.

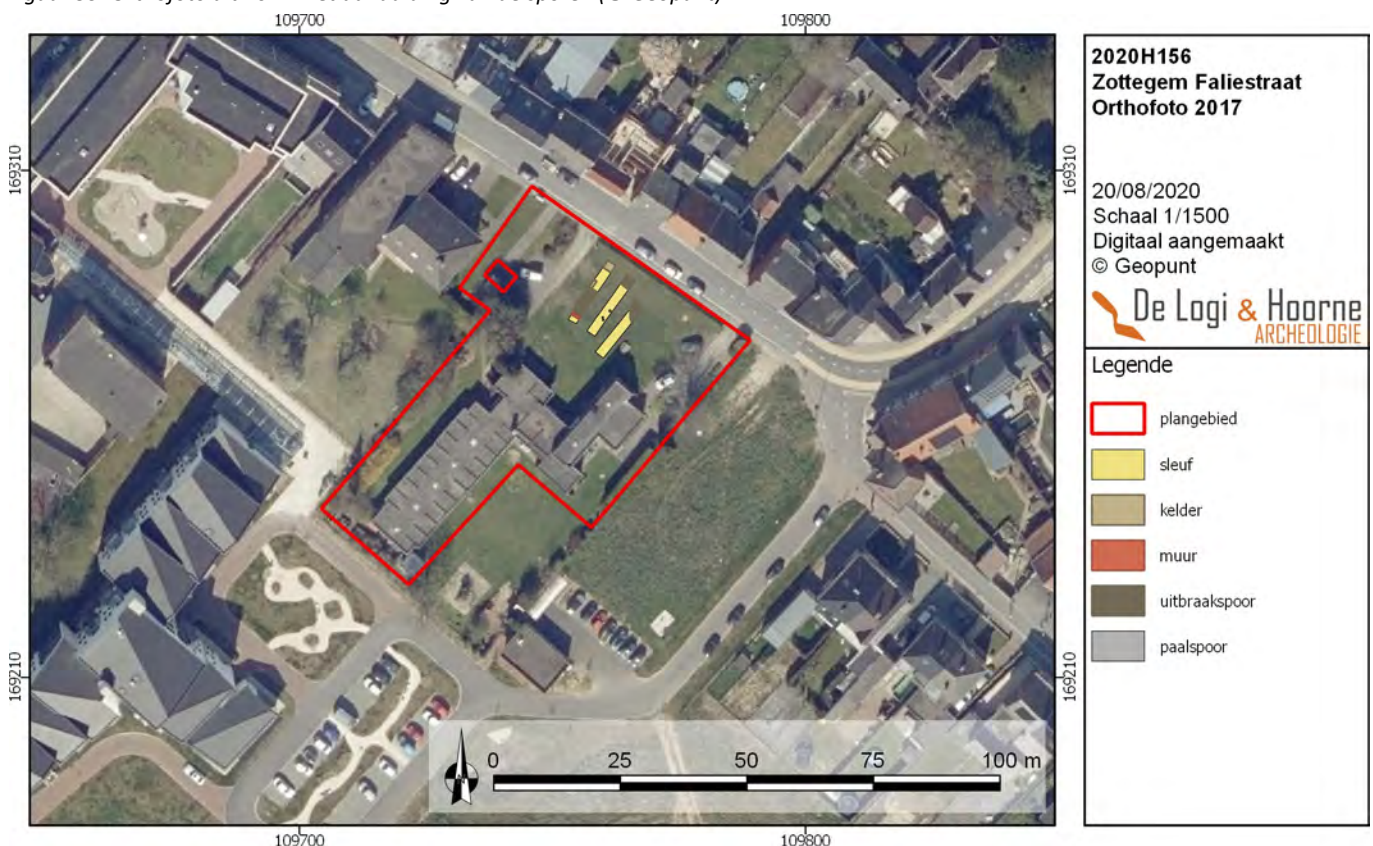
- Wat zijn de lokale variaties binnen de bodemgenese?

De bodem is over het gehele terrein verstoord tot op een minimale diepte van 1m onder het maaiveld. De enige merkbare variatie is in de dikte van de oppervlaktehorizonten (Ap-horizont) en in de B-horizont. Zo zijn bij bodemprofiel WP0003BP01 de typerende kleinspoelingslagen van een Bt-horizont nog zichtbaar maar deze uitten zich als concave banden in plaats van de te verwachten horizontale banden. Dit is tewegg gebracht door de bovenliggende antropogene verstoringen op de bodem. Bij het referentieprofiel WP0001BP01 zijn deze banden niet zichtbaar door de antropogene verstoring.

- Wat is de impact van bodemvormende factoren of processen op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van het archeologisch erfgoed?

De bodemvormende processen hebben binnen dit projectgebied zeker hun stempel gedrukt. Dit uitte zich in de antropogene verstoringen die tot op een minimale diepte van 1m onder het huidige maaiveld reikten. De te verwachten Bt-horizont was ofwel grondig verstoord, ofwel zelfs verdwenen.

Figuur 35: Orthofoto uit 2017 met aanduiding van de sporen (© Geopunt)

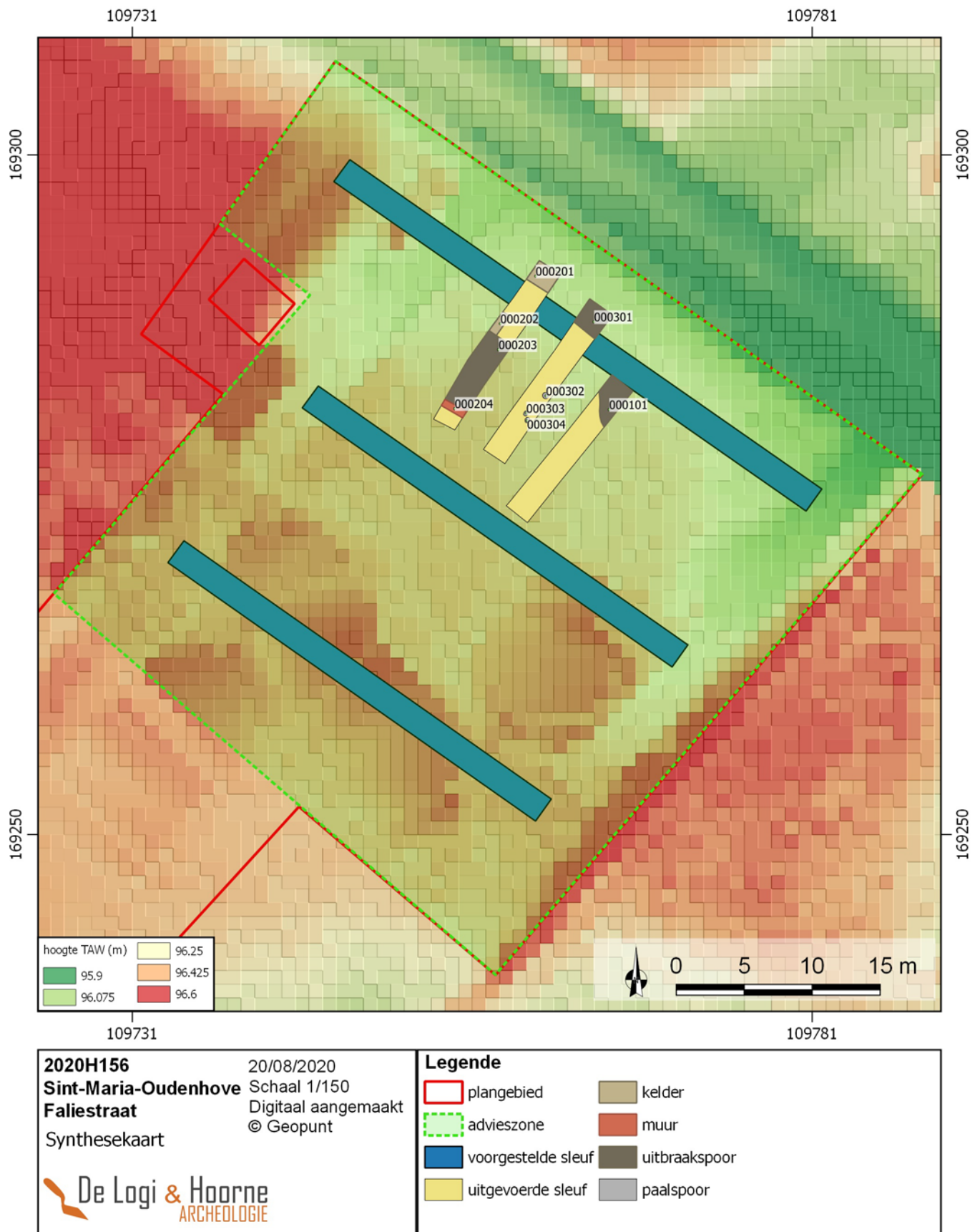
- Zijn er in de proefsleuven relevante archeologische sporen of (steentijd)artefacten aanwezig?

Het onderzoek leverde enkel sporen uit de nieuwe tijd en/of nieuwste tijd op waarvan de datering aan de hand van de duidelijke aflijning, de vulling, inclusies en de overeenkomst met historische kaarten werd vooropgesteld. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het plangebied geen relevante archeologische sporen of (steentijd)artefactensites (meer) bevat.

2.11. Samenvatting onderzoek

Binnen het projectgebied langs de Faliestraat in Sint-Maria-Oudenhove plant de initiatiefnemer de bouw van een nieuw woonzorgcentrum voor jongeren. Dit nieuwe complex wordt aangelegd op het terrein tussen het huidige gebouw en de Faliestraat en pas na de ingebruikname van het nieuwe gebouw wordt het oude centrum afgebroken. Voor deze werken is een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist en diende een archeologienota opgesteld te worden. Het bureauonderzoek kon geen uitsluitel bieden of er al dan niet een archeologische (artefacten)site binnen het projectgebied aanwezig was. Er werd bijgevolg een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject geadviseerd.

Na de uitvoering van beide onderzoeken blijkt dat het projectgebied geen archeologisch interessante sporen bevatte. Er werd vastgesteld dat de aanwezige bodem overeenkomt met de gekarteerde OB-bodem op de Belgische bodemkaart, wat een sterke antropogene invloed op de bodem impliceert. De meeste aangetroffen sporen lijken op basis van hun scherpe aflijning, hun opvulling, de inclusies of hun overeenkomst met historische kaarten in de nieuwe tijd en/of nieuwste tijd te dateren. Dit leidt tot de conclusie dat het plangebied bij een eventueel vervolgonderzoek geen verdere archeologische kenniswinst kan opleveren. Ondanks niet het volledige vooropgestelde te onderzoeken terrein werd onderzocht, lijkt een extrapolatie van de reeds verzamelde informatie naar de omliggende gronden zeer waarschijnlijk, waardoor bij een eventueel verder onderzoek ook op deze gronden geen extra kenniswinst verwacht wordt. Zodoende is het potentieel op kenniswinst bij een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving zo goed als nihil, waardoor verder terreinonderzoek niet noodzakelijk of nuttig is, gezien de geplande ontwikkelingen geen archeologische site zullen vernietigen.

Figuur 36: Synthesekaart (© Geopunt)

3. Bibliografie

DE KREYGER F., GENBRUGGE S. & DE LOGI A., 2019. *Zottegem – Faliestraat*. DL&H-archeologienota. Adegem.

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED, *Zwalmvallei tussen Nederbrakel en Nederzwalm* (geraadpleegd op 10 juni 2020). (<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10411>).

<https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html> (geraadpleegd op 10/06/2020).

4. Bijlagen

4.1. Boorlijst en beschrijvingen

Boring	Horizont	Begin	Einde	Bodem	Strat	Pedo-Sedimentaire eenheden	Textuur	Kleur
1	1	0	7	Ap	Antropogeen	Ap-antropogeen	Le	7.5YR 6/1
1	1'	7	16	Ap	Antropogeen	Ap-antropogeen	Le	7.5YR 6/3
1	2	16	45	B	Weichseliaan eolisch	B-Weichseliaan eolisch	Le	7.5YR 6/3
2	1	0	5	Ap1	Antropogeen	Ap-antropogeen	Le	7.5YR 6/1
2	2	5	25	Ap2	Antropogeen	Ap-antropogeen	Le	7.5YR 6/2
2	3	25	110	B	Weichseliaan eolisch	B-Weichseliaan eolisch	Le	7.5YR 6/4
3	1	0	18	Ap1	Antropogeen	Ap-antropogeen	Le	7.5YR 6/1
3	2	18	48	Ap2	Antropogeen	Ap-antropogeen	Le	7.5YR 6/3
3	3	48	106	B	Weichseliaan eolisch	B-Weichseliaan eolisch	Le	7.5YR 5/4
3	4	106	115	C	Weichseliaan eolisch	C-Weichseliaan eolisch	Le	7.5YR 6/4

4.2. Sporenlijst

Sporenlijst 2020H156 SMO-FAL-20																			
Sporennummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
0001	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0001	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0002	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0003	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0004	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0005	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0006	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0007	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0008	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0009	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0010	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0011	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0012	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0013	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0014	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0015	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0016	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0017	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0018	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0019	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0020	☐	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

4.3. Fotolijst

Fotolijst
2020H156 SMO-FAL-20

Fotonummer	Coördinaten foto	Type foto	Werkput	Vlak	Sector	Vak	Datum	Vervaardiging
0001.F.1		overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 8:41:41	Digitaal
0001.F.2		overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 8:44:09	Digitaal
000101.F.1	X: 109765,994444; Y: 169281,210671; Z: 95,153064	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 8:46:40	Digitaal
000101.F.2	X: 109765,994444; Y: 169281,210671; Z: 95,153064	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 8:50:24	Digitaal
000201.F.1	X: 109760,589854; Y: 169291,030599; Z: 95,347912	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 8:55:35	Digitaal
000202.F.1	X: 109757,988466; Y: 169287,528304; Z: 95,341237	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 8:58:42	Digitaal
000203.F.1	X: 109757,86048; Y: 169285,613838; Z: 95,352372	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:02:27	Digitaal
000203.F.2	X: 109757,86048; Y: 169285,613838; Z: 95,352372	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:02:50	Digitaal
000204.F.1	X: 109754,632627; Y: 169281,278753; Z: 95,504922	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:05:57	Digitaal
000204.F.2	X: 109754,632627; Y: 169281,278753; Z: 95,504922	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:06:57	Digitaal
0002.F.1		overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:12:27	Digitaal
0002.F.2		overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:14:20	Digitaal
0002.F.3		overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:14:53	Digitaal
000301.F.1	X: 109764,884663; Y: 169287,670785; Z: 95,789411	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:17:56	Digitaal
000302.F.1	X: 109761,348786; Y: 169282,213257; Z: 95,184276	overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:23:01	Digitaal
000303.F.1	X: 109759,901754; Y: 169280,937086; Z: 95,268132	coupefoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:24:27	Digitaal
000304.F.1	X: 109759,962509; Y: 169280,396628; Z: 95,299077	overzichtsfoto	1	1	/	/		Digitaal
0003.F.1		overzichtsfoto	1	1	/	/	20/08/2020 9:30:49	Digitaal
0003.F.2		overzichtsfoto	1	1	/	/		Digitaal

[illegible]

